

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Nissumske årbøger 1971

Nissumske årbøger

Udgivet af
Nr. Nissum Seminariums
Elevforening

Under redaktion af

BENNY BOYSEN (4c)
VIBEKE VESTERGAARD (69)
KRISTIAN MADSEN (26)
KAJ HENNINGSEN (66)
H. MØL CHRISTENSEN (45)
(ansvarshavende)

1971

Indholdsfortegnelse

- 5 Året, der svandt. Årsberetning ved rektor *E. Høgel*
- 7 Nr. Nissum Seminariums bestyrelse
- 9 Siden sidst. Af lektor *Alex Koch*
- 14 Festsalen. Af lektor *H. J. Scheel Andersen*
- 16 Bestyrelsesformænd 3, Johs. Vibe-Petersen. Af fhv. forstander *P. C. Gjelstrup*
- 19 Fr. Heick in memoriam. Af rektor *E. Høgel*
- 21 M. P. Sørensen in memoriam. Af lektor *Alex Koch*
- 23 J. Søndergaard Jacobsen in memoriam. Af lektor *Johs. Hejbøl*
- 26 Minutportrætter
- 29 Nye børnesange ved *Jørgen Sørensen*
- 30 En holdningsændring? Af *Peter Thingvad* (IV c)
- 32 Situationen nu. Af *Egon Godiksen* (II d)
- 33 Lokalhistorisk arkiv for Nr. Nissum Seminarium. Af *Benny Boysen* (IV c)
- 38 Nordvestjysk Børnehaveseminarium. Af *Børge Mikkelsen*
- 41 Børnehaveseminarium i Nr. Nissum. Af læge *P. Skytte*
- 44 Hvorfor bør et børnehaveseminarium knyttes til lærerseminariet i Nr. Nissum?
Af *H. Møl Christensen*
- 46 Skolehistorisk samling på Nr. Nissum Seminarium. Af lektor *H. Fogde*
- 48 Nr. Nissum børnehave og vuggestue. Af *Georg Nielsen*
- 50 »Den gamle præstegård« i Nr. Nissum. Af pastor *Juhl Jensen*
- 52 Pensionisthøjskolen. Af forstander *S. E. Christensen*
- 56 Nordvestjysk Realkursus. Af lektor *H. Fogde*
- 58 Nordvestjysk HF-kursus. Af *Lars Tolsgaard*
- 60 Foreningsmeddelelser. Ved lektor *Alex Koch*
- 63 Elevforeningens regnskab for 1970/71. Ved kassereren, skoleinsp. *A. C. Sørensen*
- 64 Love for elevforeningen
- 65 Rektors tale ved dimissionsfesten 1971
- 68 Dimittenderne 1971
- 78 Af årets dagbog. Ved *J. Søndergaard Jacobsen* og *G. Eriksen*

Året, der svandt

Rektor E. Høgel

Af rektors beretning
ved årsmødet
15. november 1971

Så gik skoleåret 1970-71. Og nu går det mod slutningen af en epoke i dansk seminariehistorie. Der er på Nr. Nissum Seminarium kun tre parallelklasser tilbage af studerende under uddannelsesloven fra 1954. Om kun et halvt år er der også i læreruddannelsessektoren taget afstand fra en grundtvigsk højskolepræget uddannelse til fordel for en mere teknificeret, der måske allerede om få år må ændres igen.

Udefra set er de mest markante træk ved året, der gik, disse: Institutionen Nordvestjysk HF-kursus foranlediger, at vi fik lov til at optage 5 parallelklasser. De blev tillagt seminariets HF-kursus. Hvis man fra politisk hold vil lade dem blive der, er der vist ingen andre, der ønsker dem fjernet. Mundtligt gav VKR-regeringen løfte om, at vi i 1972 måtte optage 6 HF-klasser, men nogen endelig løsning på HF's status her er der ikke. Det var jo nok politisk tryggest, om her var et gymnasium, hvor HF kunne indarbejdes, selv om der pædagogisk næppe vindes noget ved en sådan sammenstilling. Seminariet skylder foreløbig Nordvestjysk HF-kursus stor tak for en indsats til gavn for egnen – en indsats, der også er kommet os til gode indirekte på forskellig vis.

Vi venter nu på, at Ringkøbing amt finder løsningen på, hvor det lovede nye gymnasium skal placeres i amtet – ved Lemvig eller Ringkøbing, ligesom vi meget venter på, at kommunalbestyrelsen i Lemvig kommune endelig skal sikre seminariet den øvelsesskole, som læreruddannelsens krav lægger op til.

Vi forstår fuldt ud de økonomiske vanskeligheder, der trykker kommunen, og som kan forhale den helt ideelle løsning, men beder først og fremmest om forståelse og vilje til langs af sted at arbejde mod en sådan løsning.

HF-kurset ved seminariet giver i øjeblikket dette en god økonomi, der absolut ikke er uden betydning i det daglige arbejde.

Det ydre billede præges endvidere af, at Ad. L. Hansens kollegium er færdigt, at pensionisthøjskolen er kommet i gang og trives godt, at vuggestue- og børnehavebyggeriet er langt fremme, at Den gamle Præstegaard går godt som cafeteria og fritidshjem og endelig af, at vi har fået festsalen bevilget, og at den nu er godt halvt færdig. Dens størrelse og beliggenhed gør, at den vil blive et slags vartegn for hele seminarieområdet. Vi har et virkeligt ønske om at få dens anvendelse ind i bedst mulige rammer, så den kan tjene både seminariets og egnens kulturelle tarv. Hvis vi kulturelt kan finde vejen og samfundsmæssigt finde metoden, kan vi fra nu af også finde plads til omegnens mennesker, som vi gerne vil have forbindelse med.

Og vi sender igen de taknemmeligste tanker til dem, der hjalp os til at få denne bygning rejst.

13 nye lærere begyndte her efter sommerferien 1971, mens ca. halvt så mange forlod os. Vi mangler en del boliger i området. Så snart byzone-spørgsmålet er endeligt afklaret, må der gøres en indsats for at få rejst flere boliger her.

27. november 1970 holdt vi seminariets såkaldte »Limfjordsfest« i Limfjordshallen i Lemvig. Jeg tror, alle glæder sig til, at vi kan holde sådanne fester herhjemme – når vi ellers kan finde en god form. Endnu engang skal vi i indeværende måned holde festen i Limfjordshallen. Julegudstjenesten måtte holdes to gange. Kirken er for lille til en sådan lejlighed.

Vi har i en ansøgning til ministeriet 2. april 1971 ansøgt om en række mindre ombygninger for at kunne huse det voksende HF-kursus og seminarium. Trods mange henvendelser er det endnu ikke lykkedes at få nogen skriftlig reaktion fra ministeriet. Men det synes nu endelig at lysne, hvad vi er meget glade for. Får vi bevillinger, vil vi få meget travlt med at indhente det, der skulle have været lavet i sommerferien.

Lad mig til sidst forsikre bestyrelsen for den selvejende institution Nr. Nissum Seminarium om betydningen af dens tilstedeværelse og arbejde. Denne bestyrelse er et væsentligt holdepunkt for institutionen i arbejdet på at sikre opfyldelsen af sin målsætning, mens tiderne hastigt skifter og med dem de, der tjener her.

Nr. Nissum Seminariums bestyrelse

Af forhandlingsprotokollen for den selvejende institution Nr. Nissum Seminarium fremgår, at bestyrelsen består af følgende medlemmer:

Valgt af »Kirkelig Forening for den Indre Mission«:

1. Sognepræst G. Peters-Lehm, 6251 Hellevad valgt 14.5. 1958
2. Fhv. gårdejer, sognerådsformand Mads Lind Høgs-
gaard, Nr. Nissum, 7620 Lemvig valgt 14.10.1960
3. Sognepræst J. Dalum Christensen, 4293 Dianalund valgt 19.2. 1962
4. Biskop Johs. W. Jacobsen, 8800 Viborg valgt 10.4. 1969
5. Provst Edvard Madsen, Gudum, 7620 Lemvig,
formand for bestyrelsen valgt 10.10.1966
6. Direktør Peder Bredal, Ringgade 110, 7600 Struer valgt 19.4. 1968

Valgt af seminariet:

1. Førstelærer Kr. Madsen, Søndbjerg, 7790 Hvidbjerg,
næstformand valgt 10.10.1957
2. Efter direktør Fr. Heicks død vil der snarest blive
valgt nyt medlem
3. Stadsskoleinspektør Hans Bakbo, Grønnegade 34,
7900 Nykøbing M. valgt 6.4. 1965
4. Fhv. skoleinspektør A. Søndergaard, Vardevej 11,
6900 Skjern valgt 7.10.1965
5. Gårdejer, amtsrådsmedlem Carl Pedersen, Tarp,
7280 Sdr. Felding valgt 10.10.1966
6. Revisor Jens Chr. Pedersen, Østergade 29,
7500 Holstebro valgt 10.10.1966

Af forhandlingsprotokollen fremgår endvidere, at forretningsudvalget for seminariet p. t. består af:

1. Provst Edvard Madsen, Gudum, 7620 Lemvig, formand.
2. Førstelærer Kr. Madsen, Søndbjerg, 7790 Hvidbjerg, næstformand.

3. Fhv. gårdejer, sognerådsformand Mads Lind Høgsgaard, Nr. Nissum, 7620 Lemvig.
4. Valg af nyt medlem efter direktør Fr. Heicks død.
5. Revisor Jens Chr. Pedersen, Østergade 29, 7500 Holstebro.

Nr. Nissum Seminarium, november 1971.

Siden sidst

Af formanden, lektor A. Koch

For seminariet og dets nærmeste område har årene siden 1969 været meget afgørende. Det svundne år bragte nye initiativer og kendelig stabilisering af flere forhold.

Den almindelige følelse af, at det, vi kalder udvikling, på mange områder er ved at løbe det bestående samfund over ende, er et tidsfænomen. Der bliver ikke tid og ro til at kommunikere og konsolidere. Hidtil gældende normer og forestillinger opgives, uden at man gør sig følgerikningerne klar. Der er alt for mange led, der ikke ved af hinanden at sige. Dette viser sig bl. a. ved forskellige planlægninger, idet man planlægger på et for snævert grundlag. Resultaterne kan derfor tit blive højest ejendommelige.

Prognoser

Til belysning af dette vil jeg fremdrage den nylig offentliggjorte prognose over befolkningstallet i vort lands forskellige områder frem til 1990. Ud fra det øjeblikkelige fødselstal og flytninger i årene 1965-70 udleder man en prognose. Nogle områder går efter denne frem, andre tilbage, visse områder endda katastrofalt tilbage. Prognosen bliver til ved at ekstrapolere kurven ud over sine grænser, og viser kun, at med uændrede forudsætninger vil resultatet sandsynligvis blive sådan og sådan. Her ligger den store usikkerhed, idet forudsætningerne ændres så at sige fra dag til dag. Prognosen er ligesom et sprængstof både nyttig og farlig. Det afhænger helt af den måde, hvorpå den benyttes.

Prognosens anvendelse

Prognosen kan anvendes på to vidt forskellige måder i en planlægning. *Man kan lade den skabe, hvad den nævner*, ved som et overordnet princip at lægge sig fast på, at kun vækstområderne skal røgtes – eller først og fremmest røgtes i den offentlige husholdning. Herved gøres de svagere områder stedse svagere. Virkningen forstærker årsagen. Ethvert initiativ bliver fra myndigheder eller embedsmænd mødt med svaret: Befolkningsprogno-

sen tillader ikke en sådan offentlig investering på dette sted. Synspunktet kan synes at være rationelt, men er det ikke ubetinget, idet en hel række faktorer er holdt ude af billedet. Metoden har været brugt i en sådan udstrækning, at vort samfund er havnet i en uoverskuelig række af problemer. Der sættes ligefrem befolkningsmæssige skel.

Ny politik

Det er på tide, at man i langt højere grad end hidtil tager den anden metode i anvendelse. Denne består i at lade prognosen være et varsko om, at der er noget galt i udviklingsforløbet, og at der må føres en ny og konsekvent politik med henblik på at styre udviklingen til en bedre harmoni, så vort land kan udnyttes i sin helhed *af os selv*. Dette sidste er blevet accentueret meget i den sidste tids fællesmarkedsdebat, hvor man arbejder med sikringsforanstaltninger mod »fremmederobring«. Vor egnsudviklingslov er ikke omfattende nok. Den tager sig f. eks. ikke af uddannelsesproblemer. Vi kan her lære meget af hollænderne.

Lemvig kommune er et af de områder, hvor prognosen er meget negativ. Der er ganske åbenbare erhvervs- og uddannelsesmæssige årsager hertil. Måske har også den vestjyske individualisme ulyst til at optræde på den offentlige arena med fremsættelse af krav og visionsløs forsigtighed i dispositioner bidraget hertil.

Lærermangel

Med den berømmelige seminarieplanlægning in mente erindrer man brug af prognoser, ouverturer med henblik på den nye læreruddannelseslov og i baggrunden frygt for læreroverproduktion brugt som motivering for den stærkeres ret. Nu viser det sig, at der mangler ca. 7000 lærere, og at dette tal vil stige med nogle tusinder i løbet af de nærmeste år grundet på manglende fremsyn, bl. a. i form af restriktive indgreb.

Nr. Nissum Seminarium og dets område har siden 1969 vist, at med seminariet som eksponent, støttet af mange gode kræfter, kan udviklingen gå helt anderledes end programmeret. Skadevirkningerne fra 1969 er næsten helt reparerede. Vore tilgangstal har igennem de tre år ændret sig fra de katastrofale 45 til henhv. ca. 90 og 130 og må forventes at stige i det kommende år. Dette er sket på trods af, at vi først i afvigte år blev løst fra restriktioner på udbygningen af HF-kurset. Gennem Nordvestjysk HF-kursus repræsentantskabs og bestyrelses aktivitet udvidedes kapaciteten til 5 klasser i år med løfte om 6 til næste år. Ansøgstallet til kurset bekræftede fuldt ud berettigelsen heraf. I indeværende år søgte ca. 250 primært hertil. Dertil kom 50-60 sekundære ansøgninger. Denne øgning har endnu ikke kunnet smitte af på tilgangen til seminariet, men vil gøre sig kendt senere, selv om mange af vore HF'ere ikke søger læreruddannelse.

Det har altså vist sig, at der er grobund for et uddannelsesfelt her, når bare mulighederne gives.

Festsal og børnehave

Der er atter store offentlige byggerier i gang her. Undervisningsminister Helge Larsen holdt sit løfte til os om bevilling af den længe projekterede festsal. Billedet af den mistrøstige facade mod alfarvej ændres nu, idet vi i april fik igangsætningstilladelse. Der blev holdt rejsegilde den 8. november. Det er en stor bygning, den bliver den mest markante i hele seminariekomplekset. Der ligger en symbolik i dens bygning, idet det er offentlighedens vedkendelse af, at Nr. Nissum Seminarium fremdeles skal bestå. Ombygningen af Akropolis har ændret denne bygnings eksteriør, så den nu fremtræder som en bevarelsesværdig bygning.

Det andet offentlige byggeri, længe planlagt, men forsinket af hændelsesforløbet, er børnehaven og vuggestuen ved Borumvej, nabo til pensionisthøjskolen.

Nordvestjyllands skoleby

Med den stabilisering, der nu har fundet sted i den relativt korte tid, og med de forskellige nye initiativer, der er taget, er det vist ikke forkert at proklamere Nr. Nissum som Nordvestjyllands skoleby. Foruden de gamle skoler: højskolen og efterskolen samt seminariet med dets store HF kursus er realkursus kommet til. Ude ved Remmerstrand har Hardsyssels ungdomsskole været gæst i godt et års tid, men flytter til Vejrum. Pensionisthøjskolen, der sidste år kunne omtales som en vedtagelse, er nu en realitet. Efter kun ca. et halvt års drift kan den karakteriseres som den absolutte succes. Der kommer mange mennesker fra alle egne af landet hertil. Forstanderparret, Inger og Sv. E. Christensen, har haft held til sammen med de ansatte lærere og det øvrige personale at skabe en særlig hjemlig hygge for de aldrende gæster. Den gamle præstegård er et helt uundværligt led i stedets dagligliv. Vor sognepræst har personlig engageret sig med denne institution, og det skyldes ikke mindst hans indsats, at det er lykkedes at forene frihed med stilfærdig hygge.

Når alle disse ting sættes sammen som komponenter i et billede, finder vi, at der er opstået et miljø, der fortjener at komme flere til gode.

Børnehaveseminarium

Ud fra denne tanke tog Udviklingselskabet Lemvig Øst i forståelse med de kommunale myndigheder tanken op om at søge endnu en pædagogisk uddannelse, et børnehaveseminarium, knyttet til stedet. En pædagogisk arbejdsgruppe trådte i forbindelse med en række andre personer, der havde

sympati for tanken. Andetsteds i årbogen gives der nærmere oplysning derom.

I alle de aktiviteter, der har været udfoldet, har vi haft meget stor nytte af landsretssagfører E. Hermansen, Lemvig, der personlig har taget del i tilrettelæggelsen af de forskellige sager. Undertiden havde vi en del samvittighedskvaler ved at belaste ham i så høj grad, men vi fandt det nødvendigt.

Boligproblemet

Den hastige vækst i aktivitet har stillet os over for svare kvaler med henblik på at skaffe boliger til de nyansatte lærere og andre tilflyttere. Desværre har vi ikke kunnet gøre så meget ved sagen, idet vi lider skæbne sammen med en lang række andre mindre bysamfund, hvor der ikke var udarbejdet en byplan. Den nye landsbyggelov og loven om frigørelsesafgift på udstykningsjord har været til stor gene og forhindret et hurtigt initiativ. Dette har medført, at flere af de nyansatte lærere har måttet bosætte sig andetsteds. Ud fra stedets almindelige problematik med hensyn til skole m. m. er dette en uheldig situation, samtidig med at det for de tilflyttende er lidet attraktivt. Vi håber, at det kommende år må give ordnede forhold på dette område. Der er forslag til byzone og dispositionsplan for bebyggelsen under udarbejdelse. Der er eller bliver i dette år bygget 7-8 parcelhuse i området, men der kunne have været bygget en hel del flere, hvis ikke de nævnte hindringer havde været.

Udbygning af skoler – øvelsesskole

Med fastlæggelsen af kommunens byzoner tages der jo også stilling til overbygningsområder. Det er nødvendigt, at byrådet med det allerførste på grundlag heraf træffer *principbeslutning* om sikring af den relevante øvelsesskole. Det kan ikke vente længer. Effektueringen må så indpasses efter kommunens økonomiske muligheder. Ingen herfra vil bebrejde byrådet, om det ved skolebyggeri finder frem til nøgterne, men funktionsrigtige byggerier, befriet for prestigehensyn.

Slidsomme år for rektor

Det er klart, at disse år med deres almene problematik i den nye uddannelse og den specifikke for stedet her i relation til de udefra kommende vanskeligheder har været slidsomme år for seminariets forskellige styrende led: bestyrelse, lærerråd og rektor.

Navnlig slidsomme for rektor Høgel, der står med den daglige pyramide over sig. Jeg håber, at han trods sine nylig erhvervede 65 år må have

kræfter til fortsat at fastholde den indre samhørighed og frie trivselsform, han hidtil på så udmærket en måde har evnet at skabe. Dette er så meget mere påkrævet i en tid, hvor elevklientellet gradvis ændres og lærerkollegiet gennemgår en voldsom udvidelse. Ansættelsen af 13 nye lærere i år er den største nyansættelse på et år i seminariets historie.

Lemvigområdet

Da vi nu alle her er lemvigere, kan det have sin interesse at følge andre aktiviteter i kommunen. Jeg vil nævne planerne om det store fritidscenter ved Lemvig. Vi håber, dette snart kan blive til virkelighed, og glæder os til at se mange hvide sejl fra marinaens lystbåde lyse op over bredningen.

Der er flere planer under overvejelse rundt om, også flere her på pladsen. Men om disse kan der i øjeblikket ikke siges noget.

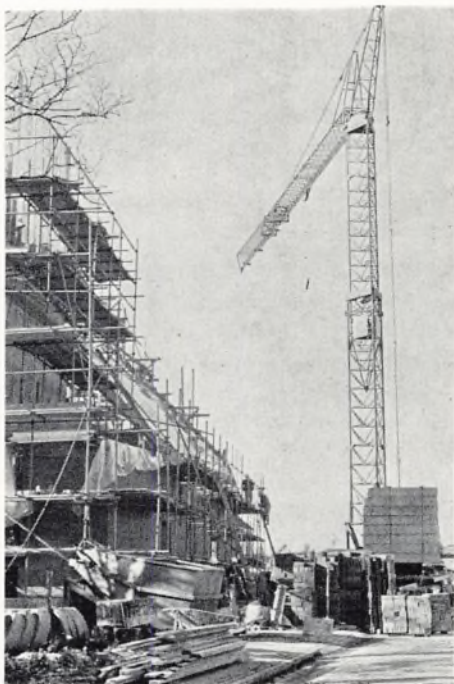
Den sprukne klang

Er det symbolsk, at den gamle, revnede kirkeklokke nu ikke længer sender sin sprukne klang ud fra det hvide kirketårns glamhuller oppe på bakken? Kirken lyser stadig hvidt i landskabet. Den ligger der stadig uforandret med sine mange sekler bag sig. Men der er kommet en ny klokke. Forleden blev den hejst på plads, og dens 700 kg forsvarligt forankret inde i tårnet. Dens skønne toner lyder nu ud over egnen med en ny klang.

Ved tanken om den sprukne klang finder jeg anledning til en personlig bemærkning. Den 31. juli tog jeg min afsked som førtidspensionist, men jeg underviser lidt endnu, så forbindelsen med seminariets dagligdag er bevaret. Jeg følte, at også jeg var ved at blive lidt sprukket i klangen.

Festsalen

Af H. J. Scheel Andersen

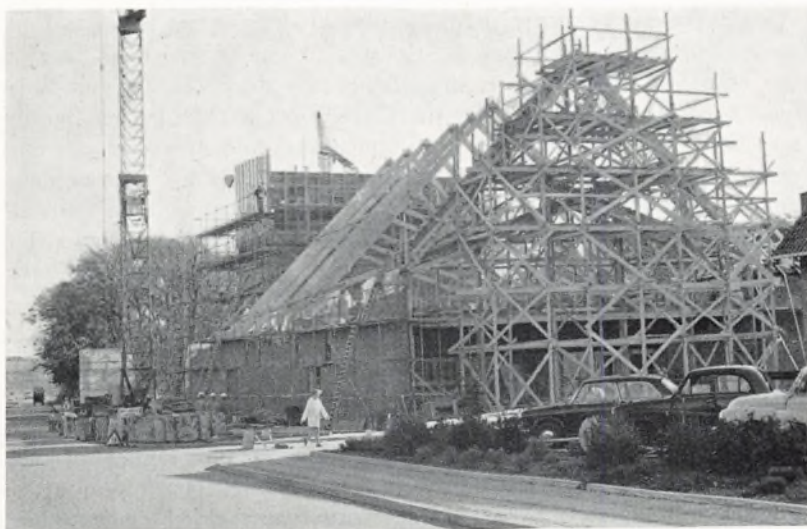
Endelig – d. 8/11-71 – kunne vi holde rejsegilde på den nye festsal. Hermed markeredes en del forskelligt:

1. Et projekt, der har været på tegnebordet i 12 $\frac{1}{2}$ år, er endelig blevet realiseret. Naturligvis har udformningen gennemgået en del forandringer i de forløbne år. Seminariet er blevet større, og som følge deraf er salen også blevet det. Der er kommet scenetårn på o.s.v., men grundtrækkene er de samme, så ministeriet har kunnet kende projektet, selv om det har vandret frem og tilbage mellem Nr. Nissum og København nogle gange.
2. Hermed er sidste etape af den udvidelsesplan, man udformede i 50'erne, ved at blive færdiggjort. I dag kan vi konstatere, at en ny udvidelsesplan ligger på bordet, og må nok indstille os på, at der vil gå nogle år, inden denne bliver virkeliggjort i alle led.
3. Tidstypisk, men dejligt for os på seminariet har det været, at denne sidste etape er blevet virkeliggjort – ikke blot gennem et samarbejde mellem ledelse og lærerstab, men også i et snævert samarbejde med de studerende, som i afgørende øjeblikke har været med i arbejdet for at virkeliggøre salen.
4. Endelig vil det nu blive muligt på seminariets område at samle alle studerende under ét tag, og for første gang i seminariets historie vil man komme i besiddelse af en rigtig scene.

5. Nu skulle der for alvor være skabt mulighed for, at seminariet kan åbne dørene for omegnens befolkning. Ikke mindst dette glæder vi os til og føler som en forpligtelse.

Vi, der har arbejdet med problemerne omkring denne bygning, tror på, der hermed skabes en virkelig indbydende og festlig ramme om kommende arrangementer. Vor nervøsitet ligger nu i, om vi har kræfter og evner til at fylde rammen.

Bestyrelsesformænd

(fortsat)

Af forstander P. C. Gjelstrup

3. JOHS. VIBE-PETERSEN

Med provst *Vibe-Petersen* er jeg nået til den tredje formand for de nissum-ske ungdomsskolars bestyrelse, efter at de i 1906 havde fået status som et aktieselskab for på den måde at have en støttekreds i ryggen.

Om ham har jeg kun en enkelt personlig erindring. Kort efter sin udnævnelse til sognepræst i Hygum-Houe forrettede han lige før jul 1900 sin første begravelseshandling i Houe, og den var jeg med til, da den afdøde var min mors slægtning, »faster Else«. Jeg var kun en 12-års dreng og husker ikke stort fra denne begivenhed, men billedet af præstens høje, hærdebrede skikkelse, stående ved kisten, og af den ro og pondus, som var udbredt over den, er blevet stående i min erindring.

Hvad jeg senere har hørt og læst om provst Vibe-Petersen har kun bekræftet rigtigheden af dette barndomsindtryk. Han var en mand, om hvem der overalt, hvor han kom frem, stod respekt og tillid. Lad os i korthed følge ham på hans bane!

Udgået fra et proprietærhjem på Kolding-Fredericiaegnen blev han 1893, kun 27 år gammel, sognepræst i Grindsted på den åbne, barske hede, en stor forskel fra Østjyllands frodighed. Næste embede blev Hygum-Houe (1900-13), fulgt af Vejlbj ved Middelfart (1914-21). Endnu en flytning fandt sted i 1921. Da var hans gode ven, provst Johs. Gøtzsche, der efter genforeningen var blevet præst i Rødding ved den gamle grænse, blevet udnævnt til biskop i Viborg, og på hans foranledning søgte og fik V.-P. embedet i Rødding; efter femten års tjeneste her tog han sin afsked og flyttede 1936 til Strib, som han kendte fra sin tid i Vejlbj; her døde han 1951; han havde da nået de 85.

I forbindelse med omtalen af de forskellige embeder må også nævnes, at V.-P. i to perioder var fungerende provst, først syv år på Lemvigegnen, senere alle femten Rødding-år i Tørninglen provsti.

I alle sine præsteår havde Vibe-Petersen sit faste stode indenfor Indre Mission. Det betød for det første, at menighedslivet blev samlet om gudstjenesten, der altid, hvor han kom frem, var velbesøgt. Hertil kom, at han var en aktiv deltager i Indre Missions vidtforegnede virksomhed ud fra

missionshuse, foreninger o.s.v. En ganske særlig indsats gav han i arbejdet blandt børn og unge, hvorom senere.

En bestemt ting må her fremhæves: hans evne til at virke som en *samlende* kraft. I Hygum-Houe blev han nærmeste nabo til Harboøre, hvor der inden for Indre Mission gik stærke brydninger efter de to store havulykker i halvfemserne. Dønningerne herfra forplantede sig også til nabo-sognene; men her var Vibe-Petersen manden, der kunne mildne modsætningerne. Den samme evne fik han brug for i Rødding, hvor der var forskelligheder i rigt mål; der var endnu mindelser om spændingen dansk-tysk; der var den grundtvigske frimenighed, og indenfor folkekirken var der flere bevægelser af, hvad man sædvanlig kalder pietistisk karakter. Vibe-P. nævner Dansk indre mission, Luthersk missionsforening, Det gamle budskab, hvortil han føjer den højkirkelige fraktion; alle disse, siger han, sluttede sig nærmest til sognemenighedens gudstjenester og levede trods forskelligt kirkeligt syn i et skønt, broderligt forhold. En begivenhed som fru Vibe-Petersens tragiske død i juledagene 1924 ved et fald fra en trappe i præstegården kunne også nok tjene til at modne hendes mand og øge sympatien og hans indflydelse.

En læser med en ekstrafin næse vil måske have opdaget et hul i de ovenfor anførte årstal, og det er rigtigt, der er en lakune på et år, 1913-14. Forklaringen er, at Vibe-Petersen da foretog et sidespring. Han blev redaktør af Kristeligt Dagblad efter den i sin tid kendte pastor H. I. F. C. Mathiesen. Hvorfor han fulgte opfordringen hertil, er ikke let at sige; men det kan formodentlig nok have været medvirkende, at han lige fra de yngre år til den høje alder besad det for en bladmand vigtige redskab: en skriven hånd. Hvad han har udgivet af fortællinger, digte og opbyggelige bøger kan ses i Nedergaards kirkelige håndbog; titlerne fylder adskillige linjer. Alligevel var han ikke nogen journalisttype; dertil var hånden ikke let nok. I Kristeligt Dagblads festnummer fra bladets 75 års jubilæum fornylig kan man med lidt besvær nok finde de forskellige redaktører nævnt; men Vibe-Petersen er der ikke. Det burde han dog nok have været.

Var redaktørtiden et sidespring, så var Vibe-Petersen til gengæld i præstegerningen heltud på hjemmebane. Og her havde han, som ovenfor antydet, et felt, som han i særlig grad viede sine kræfter; det er omsorgen for den opvoksende slægt. Når man et steds med henblik på årene i Rødding siger, at han navnlig fik megen glæde af at omgås børnene i søndagsskole og konfirmandstue, sætter han dermed fingeren på et meget centralt punkt i hele sin præstegerning. Om børnegudstjenestesagen talte han rundt om i landets menighedskredse, derom skrev han i kirkelige blade og i sine bøger, og i ikke mindre end 35 år var han sekretær og en drivende kraft i Indre Missions børnegudstjenesteudvalg.

Denne omsorg for den opvoksende slægt nåede også til ungdommen, og dermed står vi ved hans forhold til skolerne i Nr. Nissum. Da højskolen og seminariet i april 1906 overgik til et aktieselskab, indtrådte provst Vibe-

Petersen (hans provsteudnævnelser faldt iøvrigt netop i samme måned) i bestyrelsen, der straks valgte ham til sin næstformand. Heri ligger to ting, dels hans beredvillighed til at tjene den gode sag, og dels egnens vurdering af ham som en mand, der stod respekt om. Endnu engang skulle hans beredvillighed til at tjene de to ungdomsskoler få anledning til at vise sig; det var i efteråret 1914, da den hidtidige formand, pastor Iversen, uventet udtrådte af bestyrelsen, som derved kom i en vanskelig situation.

Det kan næppe have været videre belejligt for Vibe-Petersen at træde til, da han nu var fraflyttet egnen og blevet præst på Fyn, men som næstformand var han nærmest til det, og han gjorde det, dog kun som et foreløbigt arrangement. Det ser ikke ud til, at formandspligterne har været særlig byrdefulde på dette tidspunkt, og året efter, i 1915, blev han afløst af pastor Asschenfeldt-Hansen, der nu havde forladt Nr. Nissum og sad som sognepræst i Gjern. Provst Vibe-Petersen blev dog siddende i bestyrelsen nogle år endnu. Først i sommeren 1919 trak han sig ud; det skete et par måneder før mit komme til seminariet. Vi har således været nær ved at mødes, men ikke nået det. Det havde jeg ellers gerne ønsket, efter alt, hvad jeg har læst og hørt om ham.

Her kunne sættes punktum, men forinden vil jeg gerne give provst Vibe-Petersen lejlighed til selv at komme til orde. Det kan passende ske ved at fremdrage en prædiken, han lod trykke i *Indre Missions Tidende*, hvor han var en hyppig bidragsyder. Den er fra 1906, just det år, da han trådte i nærmere forbindelse med ungdomsskolerne i Nr. Nissum, og den handler om hans hjertesag, som jo var *børnene*. Den har til overskrift: »Se til, at I ikke foragter en af disse små«, og teksten er fra Matth. 18, om ikke at foragte eller forarge de små.

V.-P. indleder sin prædiken med at betone barnets ydmyghed; »heri er det jo, at børnene som små har deres styrke og ynde«, og derved bliver de en tilskyndelse for os voksne. Derpå går han ind på, hvad han kalder »det rette storsyn på barnet«; det består deri, at Jesus gennem barnet er til stede i hjemmet, efter at han ved dåben, genfødselsens bad, har taget bolig i barnet. Til sidst følger advarslen mod at give børnene et dårligt eksempel; de forstår tit mere, end man tænker.

En fin forståelse for barnenaturen og en ægte, sakramental lutherdom – det er, hvad vi møder i en sådan forkyndelse. Dertil kan, tror jeg, også føjes: på sine steder en sans for behandlingen af det danske sprog, der røber forfatterens evnen.

Frederik Heick in memoriam

*(Medlem af sem.s bestyrelse
fra 9. okt. 1961
og de sidste 6 år også af dens
forretningsudvalg)*

Af rektor E. Høgel

Mindeord trues altid af den fare, at den talende kommer mere i focus end den omtalte, en blid form for tyveri eller for at gå med lånte smykker.

Når årbogens redaktion beder mig om at skrive mindeord om Frederik Heick, gyser jeg tilbage fra på nogen måde at begå åndeligt ligran – og drives frem igen af hjertets inderste samhu, taknemlighed og erindringsglæde. Sådan som vi, der inderligt holdt af denne mand og hans hjem, må tænke og tale om ham, er subjektiviteten sandheden. Kærligheden tvinger til en risikabel investering. Jeg vover altså at tænde projektøren og fra Nr. Nissum Seminarium tage et erindringsbillede af Heick.

Da jeg i sin tid bad Heick om at lade sig vælge ind i seminariets bestyrelse og bad bestyrelsen om at vælge ham, lå der mange slags tanker til grund derfor. Seminariet havde brug for forbindelse til dansk politiks inderkreds. Bestyrelsen manglede en repræsentant fra Viborg amt o.s.v. o.s.v. Men seminariet har – skønt man bestemt her helst ønsker at gøre arbejdet i tryghed og ro – bestandig været udsat for temmelig søgang. Da jeg engang under krigsvilkår og i et forsømt grænsesogns rodede forhold kom ud i så voldsomt et vejr, at jeg følte mig virkelig truet, var det Heick, der kom mig til hjælp. Han forstod at sige de få ord, der blev sagt, så de intet tog fra mig (og man bliver svært følsom, når man er ved at gå under), men gav mig tillid og nyt mod. Han ligefrem åndede tillid ind i mig – fordi han var den, han var, og så mine forhold i sit eget perspektiv. Her var ingen løs snak, men hele Frederik Heick. Tror De, man kan lade være at erindres om sådan noget, når der igen varsles storm? Og han var stadig den samme, bare meget mere erfaren og prøvet.

Selvfølgelig sagde han til mig, da jeg nu henvendte mig til ham som rektor ved Indre Missions seminarium i Nr. Nissum: »Ja, men De ved jo, hvem jeg er og hvor jeg står kristeligt.« Jo, jeg vidste om hans hjemms stærke

tilknytning til Indre Mission (hans fars tale ved en barnedåbsmiddag på St. Jyndeved forsøgsstation glemmer vi aldrig), om familien Iversens betydning for ham på Askov forsøgsstation, hvor han fandt ind i en personlig og rig nyorientering gennem det grundtvigske. Også hans iagttagelse husker jeg, da han som folketingsmand fra sit hotelværelse skrev, at han havde svært meget lettere ved at læse Lukas end Johannes.

Bestyrelsen her var ikke mere snæver end de på Harboøre, der blot spørger efter »livet«, ikke dets klædedragt. Det blev derfor både et trygt og tillidsfuldt samfund, bestyrelsen fandt med Heick. Hans persons og hans ords vægt blev fuldt ud noteret til pari. Hans særlige evner til at få kontakt med andre mennesker fornægtede sig selvfølgelig heller ikke. Da jeg bad ham om evt. at hjælpe os stod også for mig et syn af Heick i hans hjem – omgivet af hans egne og hans mange unge medarbejdere og venner. Hvor kunne hr. og fru Heick få glæden frem, så den funkede og formeredes ved kontaktsmitte. Det blev dejligt at være menneske sammen med dem. Det har tit ærgret mig, at jeg ikke har kunnet finde en vej til at skabe en direkte kontakt mellem den store flok af unge her og disse to ægte, festlige mennesker. Ja, for i arbejdssituationen kan jeg bedst se dem for mig hver for sig. Men i fest og i alvor, så optræder de sammen for min erindring. Det siger vist nok til karakteristik af Heicks hjemliv.

Til dybdevirkning i dette snapshot af Frederik Heick tjener for mig selv de erindringer om stryg, jeg fik af ham, når han var effektivt uenig med mig. Han har aldrig givet mig dem af ondt sind, men nok »af et godt hjerte«. Intet af det forstyrrer eller makulerer mig mit billede. Det giver det bare holdning og karakteristik, selvom der var ting, vi aldrig blev enige om. Derimod er jeg for mig selv under anklage. Han havde i de 15 år på grænsen fortjent en bedre forkyndelse, end han fik, en der mindre forlangte af ham, hvad jeg selv ikke formåede. Og det bebrejder han mig ikke, men bar væsentligt som sin byrde. Også derfor var det umådelig tungt for mig at vide ham dødssyg uden at kunne være hos ham.

Bestyrelsens formand talte på bestyrelsens og seminariets vegne ved mindefesten i Viborg. Det var det gode, offentlige billede af Heick, der dér blev rakt frem. Her er så mit. Gid belysning, afstand og perspektiv for den enkelte beskuer må være ret nok, så De ser for Dem en redelig, alvorlig og glad, en klog og enfoldig, en givende og rig, dansk mand, der gerne ville og også virkeligt formåede at række Nr. Nissum Seminarium en hjælpende hånd.

M. P. Sørensen in memoriam

Af lektor A. Koch

Efter længere tids sygdom døde pens. lærer Marius Peter Sørensen fredag d. 21. maj d. å. på amtssygehuset i Lemvig, 72 år gammel.

M. P. Sørensen stammede fra Hejnsvig; hans hustru, Anna, f. Sejersen, fra Vamdrup. I en alder af 26 år slap han ploven og drog til Nr. Nissum for at blive lærer. Han dimitteredes i 1928 i læreroverproduktionens tidsalder med ca. 1000 ledige lærere, da det årlige forbrug af slagsen var ca. 400. Trange tider for gældbundne nydimitterede, der ikke havde kendt noget til særlig omsorgsfulde støtteordninger under uddannelsen.

Efter forskellige ansættelser, bl. a. i længere perioder som enelærer i Ødis og førstelærer i Lamborg i Grindsted sogn, ansattes han i 1950 som første-lærer og praktiklærer ved Nr. Nissum vestre skole som J. Søndergaard Jacobsens afløser. Da centralskolen i 1963 blev taget i brug, ønskede han ikke nogen lederopgave, men flyttede til skolen som lærer. I 1968 tog han sin afsked. Allerede et par år forinden havde ægteparret bygget sig et hus i det nye villakvarter Sejbjerg ved Nissumby. De fik her nogle rolige år, omend præget af tiltagende svagelighed.

M. P. Sørensen virkede indtil få måneder før sin død som kirkesanger ved Nr. Nissum kirke. I en årrække var han sløjdlærer ved seminariet. — Han havde forskellige lokale tillidshverv, men i Nr. Nissum sogn mindes man ham først og fremmest som den dygtige og målbevidste lærer, der forlangte orden og mening i tingene. Hans praktikundervisning havde samme præg, og han var derfor en god vejleder for de lærerstuderende.

Når hans minde i særlig grad fremdrages i årbogen, skyldes det hans overordentlig omhyggelige og vedholdende indsats som kasserer og forretningsfører for elevforeningen gennem næsten 20 år. Da han i 1952 overtog posten, talte foreningen kun ca. 450 udenbys medlemmer, og økonomien var yderst slet, idet den relativt lille forening havde en betydelig gæld.

I løbet af Sørensens kasserertid voksede foreningen i takt med hele seminariinstitutionen, så den nu tæller ca. 1100 udenbys medlemmer. Økonomien er blevet saneret, så foreningen nu er nogenlunde velkonsolideret og tilmed har kunnet tage forskellige opgaver op. Det sidste års tid satte han sig for sammen med en søn at forberede en ajourføring af oplysninger om seminariets dimittender med henblik på en nyudgave af Nissumstaten.

Et par dage før sin død kaldte han mig til sig på sygehuset og bad om at blive fritaget for kassererposten. Mens han gav mig instruktion om de forskellige papirer og forhold, stod det mig klart, at hans livsløb meget snart ville være løbet til ende.

Vi havde været klassekammerater på seminariet, endda i særlig grad arbejdsfæller under læsningen og havde stået sammen i kritiske perioder, måske en i sig selv lidt ejendommelig alliance, idet han var en af de ældste i klassen, jeg en af de yngste, han fra et jysk hedesognsmiljø, jeg fra en fiskerby, han direkte fra ploven, jeg fra realskolen. Det griber en at skulle give en sådan gammel ven det sidste håndtryk.

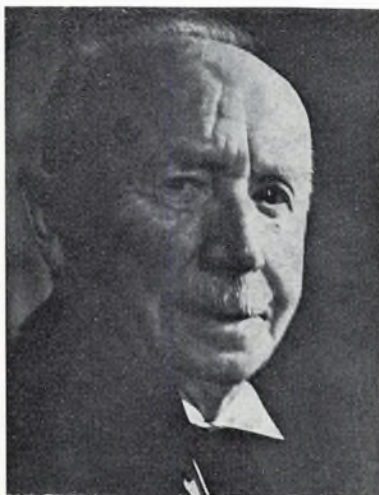
Når så der i samme uge dør en klassekammerat mere (P. Holm, Hvidbjerg) og vor klasseformand (S. Ammitzbøll, Nr. Snede), der gennem mere end 40 år har styret vor vandrebog og i den egenskab udtalte nogle minderord ved Sørensens begravelse, et par måneder senere faldt død om, fortæller det, at vor årgang i det væsentlige har kørt sit løb til ende.

M. P. Sørensen tog sit livs opgaver op med gennemført omhu og trofasthed, også den opgave at være med til at røgte det sammenhold om seminariet, som elevforeningen står for.

Vi vil ære hans minde.

J. Søndergaard Jacobsen in memoriam

Af lektor Johs Hejbøl

Lærer J. Søndergaard Jacobsen, Nr. Nissum, er død efter få dages sygeleje, 86 år gammel. Mandag aften, den 15. november, deltog han tilsyneladende rask i middagen i forbindelse med seminariets årsmøde, tirsdag morgen ramtes han af en hjerneblødning, og lørdag morgen afsluttedes et langt og virksomt liv.

Lærer Søndergaard, som han normalt blev kaldt, var født i Hjermsgårde i Hjern 13. juni 1885. I 1902 kom han på Nr. Nissum Seminarium, hvorfra han dimitteredes 1906. Efter et vikariat i Volstrup ved Sæby blev han vinterlærer i Marup ved Skjern og derefter lærer først ved hovedskolen senere ved byskolen i Skjern. 1914 kaldedes han til førstelærer ved Egeslevmagle skole ved Skelskør og i 1925 ved Vestre skole i Nr. Nissum. Efter 25 års lærergerning her tog han sin afsked i 1950 og købte et hus ved seminariet.

I 1912 blev han gift med lærerinde Kristine Johanne Jensen fra Snejbjerg. Hun døde i 1926, kun nogle måneder efter at familien var kommet til Nr. Nissum. Der var da to små børn i ægteskabet. En halvsøster til lærer Søndergaard, Jensine Jensen, der da var direktrice på en systue i Herning, tilbød at opgive sin plads der og har siden været dels moder eller »faster« for børnene, dels en meget dygtig husmoder i hjemmet.

Lærer Søndergaards virke er kendt i vide kredse. Som lærer i Nr. Nissum i 25 år deltog han i seminaristernes oplæring i praktik. Han har på den måde sat sig spor i en mængde skoler landet over. Såvel i Egeslevmagle som i Nr. Nissum var han en overgang formand for de stedlige lærerkredse. Fra 1929-35 var han med i bestyrelsen for Kristelig Forening for Skole og Hjem og derefter i nogle år formand for De kristelige Lærermøder og i bestyrelsen for Kristelig Lærerforening.

Lokalt var han medlem af sognerådet 1933-46, deraf en del af tiden sognerådskasserer, og i skolekommissionen 1934-43. I 25 år sad han i Foreningen Nordens bestyrelse.

Mest kendt er lærer Søndergaard dog måske som lokalhistoriker. Med sin legendariske hukommelse og sin til det sidste usvækkede interesse for mennesker (især vel lærere og præster) og egne (det er vist få kirker i landet, han ikke har besøgt) havde han usædvanlig gode muligheder for at yde noget værdifuldt på det felt. Det blev da også tilfældet.

Igennem mange år var han med i styrelsen for Historisk Samfund for Ringkjøbing Amt og i redaktionsudvalget for Hardsyssels årbøger, hvor en lang række af hans lokalhistoriske studier er offentliggjort.

De vigtigste resultater af hans arbejde som lokalhistoriker er Lemvig Handelsstands 100 års jubilæumsskrift 1957, 2. del af Hjerm Sogns Historie (1. del var udgivet af hans gode ven, lærer Nørskov Lauritsen, Hjerm) og endelig hovedværket Lemvig Købstads Historie 1969. Dette digre værk på 548 store sider betegner en imponerende præstation af en enkelt mand, solidt underbygget og meget velskrevet som det er. Her kommer hans medlevende interesse for mennesker isprængt en velgørende humor i høj grad til sin ret.

En smuk anerkendelse for ikke mindst hans historiske virke blev ham til del i fjor, da han modtog den kongelige belønningsmedalje i guld.

Som afslutning på hans skribentvirksomhed udsendte han i fjor en bog om slægt og egne oplevelser. Også den indeholder foruden de personlige erindringer en hel del interessant stof, også fra seminarietiden.

I det hele taget har lærer Søndergaard været en af seminariets meget gode sønner. Hans interesse for og kærlighed til seminariet var stor og har givet sig mange og forskelligartede udslag. Såvel i »Dæmring« som i »Nissumske årbøger«, hvis redaktør han i en årrække har været, har der været mange interessante bidrag fra hans flittige og ofte elegante pen. Hans hovedindsats for seminariet er dog »Nissum-Statens«, som han i samarbejde med sin gode ven Mathias Christensen (04) har stået for udgivelsen af. 1. udgave med godt 500 biografier udkom i 1919, 2. udgave med ca. 1600 biografier i 1955. Det har været et kæmpearbejde »at samle stof til de henad 1600 biografier og presse dette sammen i den knapteste form«, som det hedder i forordet. I kraft af hans før nævnte fænomenele hukommelse, hans store personkendskab og hans myreflid er det lykkedes.

Seminarier vil længe mindes sin gode søn.

Samvær med lærer Søndergaard var altid berigende. Hans fortælleevne og fortælleglæde var stor og altid præget af en stiltældig humor. Han var et betydeligt menneske, men samtidig et ydmygt menneske, fast forankret i den kristne tro. Indre Missions Samfund i Nr. Nissum skylder ham meget.

Hans sidste bog slutter med følgende ord: Det kan jo nu mærkes, at det går mod »vejs ende«. Synet og andre evner svækkes. – Nu er det min dag-

lige bøn, således som den gamle Skive-præst (Bahnson) har lagt os det i munden:

*Når den kommer, den stund,
da min båd går på grund
og knuges af dødsnattens bølge,
oh, da giv mig det ene ord af din mund,
at du tager mig med i dit følge.*

Minutportrætter

Ilsa Helene Jepsen Schmidt, født 13. jan. 1943 i Øster-Løgum sogn, Sønderjylland. Student 1962 fra Åbenrå Statsskole. Samme år immatrikuleret ved Århus Universitet som stud.mag. Studieåret 1964-65 ophold ved universitetet i Kiel. 1969 hovedfagseksamen i faget tysk, 1971 afsluttende bifagseksamen i faget idéhistorie, og dermed cand.mag. I studietiden undervist i tysk ved Folkeuniversitetet to vintre, samt i gymnasiet på Århus Katedralskole 1969-71.

Annette Raadsbøj Jensen, født den 21. september 1946 i Nr. Nissum (datter af afdøde købmand Arne Jakobsen), gift 17. juli 1971 med stud.mag. Carsten H. Jensen. Realist 1963, højskoleophold 1965, dimitteret Nr. Nissum Seminarium 1970, årskursus D. H. L. 1970-71, årsvikar i gymnastik Nr. Nissum august 1971.

Poul Lasthein Madsen, født den 9. august 1942 i Jordløse på Fyn. Præliminæreksamen fra Haahrs Skole i Svendborg 1959. Lærereksamen Skårup Statsseminarium 1965. Faglærereksamen i sløjd 1965. Svømmelærereksamen 1965. Statens 3 måneders tegnelærerkursus 1968. Superkursus i formning 1970. Metodikkursus for praktiklærere 1969. Lærer ved Stege skole fra 1. august 1965 til 1. august 1971 (undervist på samtlige klassetrin, især i fagene formning, legemsøvelser, sløjd, orientering og dansk). Har været leder af Ungdomsklubben i Stege. Undervist 3 år i ungdomsskolen.

Felix Michno, født 3. september 1937 i Vejgård ved Aalborg. Realeksamen 1954. Lærereksamen fra Ranum Statsseminarium 1961. Ansat ved Frederikshavns kommunale skolevæsen til 1962. Fra 1962-63 ansat ved Farstrup Centralskole. Ansat ved Nordre skole, Hjørring, fra 1963-67. Fra 1967-71 ansat ved Ranum Statsøvelsesskole. Årskursus med eksamen fra Danmarks Højskole for Legemsøvelser 1969. 1. august 1971 ansat ved Nr. Nissum Seminarium med undervisning i legemsøvelser.

Jane Kristensen, født 22. september 1950 i Skydebjerg på Fyn. Almindelig skolegang, der sluttede med nysproglig studentereksamen 1969 fra Svendborg Statsgymnasium. 1971: Bifagseksamen i »nordiske sprog og litteratur« (normalt kaldet »dansk«) fra Århus Universitet. Samme år ansat ved Nr. Nissum Seminarium som lærer i dansk i HF. 16. oktober 1971 gift og skiftede i den anledning »Nissen« ud med »Kristensen«.

Per Bengt Fuglestad, født 24. jan. 1927 i Oslo, norsk statsborger. Uddannelse: Examen artium (studentereksamen) i Oslo 1946. M.A. (Master of Arts) ved University of Aberdeen, Skotland, 1951, i psykologi, samt tysk, geografi og logikk. Pedagogisk eksamen, Universitetet i Oslo, 1960. Engelsk mellemfag, Universitetet i Oslo, 1969. Engelsk hovedfag under forberedelse ved samme universitet. Kurser i tysk fagmetodikk, Lübeck, samt kurser i erhvervsvejledning, administrasjon og arbeidsledelse. – Praksis: Hospitant ved Skolepsykologisk kontor, Stavanger, Norge, 1951. Ansat som afdelingsleder ved Arbejdskontoret i Stavanger 1952-1955. Erhvervsvejleder, Arbejdpsykologisk institut, Sandefjord, 1955-58. Adjunkt ved Åsnes realskole & gymnas, fra 1958-66. I samme tidsrum sekretær ved nævnte skole. 1963-66 formand i bestyrelsen for folkebogsamlingerne i Åsnes kommune. Studentsekretær ved Kgl. Norske Ambassade i Bonn 1966-68. Generalsekretær for den norske studentorganisation ANSA 1968-69. Fakultetssekretær ved Det medicinske Fakultet, Universitetet i Oslo, 1969-70. Adjunkt ved Voksenundervisningen, gymnasieafdelingen, Asker ved Oslo, skoleåret 1970-71. Adjunkt (samtidigt) ved ungdomsskolen i Lier kommune ved Drammen indtil jul 1970. Sekretær for Kirke- og undervisningskomiteen i Det norske Storting januar-august 1971. Siden august 1971 ansat ved Nr. Nissum Seminarium.

Tove Kolind Pedersen, lærereksamen 1962. Fransk årskursus II, DLH., 1966-67. Fransk årskursus III, DLH, 1970-71.

Alfred Pedersen, lærereksamen 1962 fra Skårup Statsseminarium. Cand. pæd. i biologi 1971.

Karen Sørensen, født 31. marts 1947 i Ans. Studentereksamen 1966 fra Slagelse Gymnasium. Lærereksamen 1970 fra Esbjerg Seminarium. Årskursus D.H.L. 1970-71. Ansat 1. august 1971 ved Nr. Nissum Seminarium. Underviser i gymnastik.

Jan Michel, født 4. marts 1936 i Beckenham, Kent, England. Studentereksamen 1955 fra Nykøbing Mors kommunale Gymnasium. Lærereksamen fra Silkeborg Seminarium 1962. Lærer ved Ulfborg Hovedskole 1962-67. Ansat ved Silkeborg Seminarium 1967-71. 1966-67 og 1970-71 det pædagogiske studium ved Danmarks Lærerhøjskole. Pr. 1. august 1971 ansat ved Nr. Nissum Seminarium med fagene pædagogik, psykologi og speciale A.

Hans Colding, født 16. februar 1943 i Brøndum, Salting. Mat.-nat. student fra Thisted Gymnasium 1962. Soldat 1962 til november 1963. Studerede teologi ved det teologiske fakultet i Århus 1963-1970. Teologisk embedseksamen december 1970. Derefter studier i religionshistorie, afsluttet med tillægseksamen juni 1971. Fra august 1971 ansat ved Nr. Nissum Seminarium og HF.

Nye børnesange

Tekst og mel.: J.S.

Der var en-gang en pi-ge, som fløj til må-ne-land, og
 der blev hun gift med den ra-re må-ne-mænd. Han
 så: „Min sø-de lil-le A-be-lo-ne, hvis du har lyst, ka’ du bli’ må-ne
 ko-ne.“

Jørgen Sørensen udsendte for nylig »Hvis du ser en krokodille i dit badekar« på grammofonplade (Wilh. Hansen, 1727). Om kort tid udkommer på samme forlag en ny samling børnesange med titlen »Der var engang –«, hvorfra nedenstående sang er hentet.

Der var engang en pige, som fløj til måneland,
 og der blev hun gift med den rare måneemand.
 Han sa': Min søde lille Abelone, –
 hvis du har lyst, ka' du bli' månekone.

Jeg skænker dig en kåbe af kostbart måneskin,
 så mærker du ikke den kolde månevind.
 Vi får en pige, som kan hjælpe fruen
 og tørre månestøvet af i stuen.

Men skynd dig nu til jorden og hils din mor og far!
 Vi mødes, så snart du igen er måneklar.
 Så kør' vi sammen hjemad fra raketten,
 mens jorden skinner over månesletten.

Seminarielivet 1971

En holdningsændring?

Af Peter Thingvad (IV c)

Hvis en gammel nissumit besøgte os netop nu, ville vedkommende straks mærke de ydre forandringer, ja måske ligefrem overvældes af dem.

Først og fremmest skyder et mægtigt bygningsværk op af jorden ved Borgen. Vi har alle kunnet følge byggeriet dag for dag. En enkelt af os, rektor Høgel, er i den grad betaget af håndværkernes tekniske kunnen, at man ud over den officielle træffetid på kontoret kan være sikker på et møde mellem kraner og betonblendemaskiner. Det siges, at rektor forventer, at den utraditionelle bygning skal blive en koncertsal. Det er ikke umuligt, i hvert fald har mange måttet forlade kornsilo-teorien, efter at der kom spær på toppen af betontårnet. Jeg for min part har hele tiden kunnet se, at det blev en kirke, hvilket arkitekten også tror. På den anden side er der også noget, der støtter Scheel-Andersen & Co.s forestillinger om et teater. Der gisnes om, at de to størekasser, der rager ud på »skibet«, skal benyttes til mester jakel forestillinger. Ja, der snakkes meget.

Vort smukke Ad. L. Hansens Kollegium står nu færdigt med 7 gårde à 4 huse. Det er med lidt stolthed, at vi kan sige, at det er lærerstuderendes værk, i særdeleshed Lars Tolsgaards (69). Han var som bestyrelsesformand primus motor i hele byggeperioden.

Af andre ydre ting i seminariebyen kan nævnes den succesrige pensionsthøjskole, igangværende børnehøjsbyggeri og – desværre – et par mindre smukke ting: Katrines køkkenhave er blevet asfalteret til parkeringsplads for festsalen, og Byskov bakke er skæmmet af højspændingsledninger.

Om den øvelsesskole, der skulle stå færdig i 1972, er der intet at berette.

Men der er sket meget andet på seminariet end det rent ydre. Det er ligesom om der har været en holdningsændring. Stemningen blandt de lærerstuderende er som en mathed efter en revolution – blot har vi ikke haft revolutionen. Særlig i foråret 1971 slog denne ændring igennem. III-klasserne var ude på græs, DSR opløstes i stilhed, Foredragsforeningen krympede sig over tomme stole, dagligstuen blev ikke brugt, filmklub havde der ikke været længe og heller ikke u-lands- og andre interessegrupper. Vort nu 2^{1/2}-årige seminarieblad »Kommunikation« overlevede kun ved artikler på bestilling. På glasrunder, døre og opslagstavler hang plakater og meddelelser om arrangementer, der for længst var forbi.

De eneste interessegrupper, der har klaret sig igennem, er KFUM og K og Jazz-klubben.

I skrivende stund, november 71, har vi endnu ikke fået et DSR. Fra IV-klasserne kan man ikke vente noget initiativ nu. Det er med en vis bitterhed, at denne årgang vender tilbage fra vikarudsendelsen og finder et seminarium uden DSR. Der var ellers ved at opstå en følelse af sammenhold og aktivitet hos daværende III-klasser på grund af o-timen i efteråret 1970. Hver uge var der en skematime til brug for et årgangenes fællesmøde. Denne ordning eksisterer ikke mere. Måske fordi det ikke var en succes for de studerende under 66-loven, der ikke har mødepligt.

Nu går det altså ikke særlig godt mere med vor organisation, medindflydelse og medbestemmelse. Hvad LL og DSR opnåede, og hvad I gamle nissumitter har kæmpet for, er smidt ud af vinduet (for en tid?). Rektor ber os, om vi ikke nok vil oprette et DSR, men vi vil ikke. Måske havde Koch ret, da han i august efter rektors velkomsttale sagde: »Når I har valgt nogle af jeres kammerater til at repræsentere jer, og de får indsigt, føler I, at de er blevet for dygtige, og så skal de dukkes.«

Måske er der også en sammenhæng med den nye studieform. Mødefriheden er givet uden forbindelse til et medansvar for studium og seminariliv. Det er så vigtigt for et menneske at føle, at man har en vis betydning, at beslutninger ikke tages hen over hovedet på en, men at ens mening om dette og hint også tæller med. Demokrati på arbejdspladsen kaldes det, vi har afvist – og det er absurd, at vi måske har afvist demokratiet, fordi det ikke blev påtvunget os. Men vi ved, at der er et stående tilbud fra rektor og lærerne. Og når vi en dag modtager det, for den dag vil komme, må vi lære, at følelsen af at betyde noget skal nå længere end til vore valgte repræsentanter. Den følelse skal være hos hver enkelt studerende. Og dette behøver ikke at betyde evindelige urafstemninger, men kun en stadig godkendelse ude i klasserne. DSR-repræsentanten skal jævnligt legitimere sin stilling som repræsentant på obligatoriske klassemøder – og der må han eller hun finde en anerkendelse for arbejdet. DSR-repræsentanten har for ofte været henvist til at søge denne anerkendelse i rådet.

Der kan også rettes en væsentlig kritik mod rektor og lærerråd, omend det på ingen måde undskylder vor nuværende situation. Der er alt for lidt kommunikation fra sem.ledelsen til de studerende. Og den kommunikation der er, er oftest information. Det er som regel *konstateringer* af, at nu arbejdes der på det og det, eller nu sker det og det. Der kan godt findes eksempler på, at denne kritik er uretfærdig, for vi har fået repræsentanter både her og der. Men vi *føler* det nu således. Vi er for meget udenfor. Lærerruddannelsen er i for høj grad givne vilkår, der i for ringe grad har taget hensyn til, at vi alle er mennesker, der gerne hver for sig vil føle sig som de personligheder, vi er.

Måske vil I gamle nissumitter her kunne se en problematik, der også findes i folkeskolen.

Nr. Nissum Seminarium er stadig et godt sted at være, men det vil ikke kunne holde, hvis vi fortsætter i samme spor. Vi må ikke glemme, at seminariet delvis er, hvad vi gør det til.

Situationen nu

Af Egon Godiksen (II d)

Det er ikke hensigten her i klassisk forstand at beskrive seminariets udvikling i løbet af det sidste år, thi det gøres andet sted i årbogen. Derimod vil blive søgt givet en art intern miljøanalyse.

De sidste 2–3 år synes at kunne karakteriseres ved en forandringernes periode. Forandringer, der ikke som gennem hele seminariets historie kan registreres visuelt, men som kan føles på det indre klimatiske område. For bare et år siden ville man nok have skubbet følelsen tilside, fordi den dengang ikke havde bevirket mærkbare ændringer. I dag kan man imidlertid ikke længere fortrænge den. Den er åbenlys og har tilsyneladende fæstnet sig. – Hvori ligger så disse klimatiske forandringer, og hvorfor er de kommet?

Kort kan det siges, at klientellet på seminariet ufravigelig har indtaget en utilfreds, ikke-deltagende, ansvarsløs holdning til de sager, der ligger inden for dets virkefelt. Det gælder såvel studerende som lærere. Vi er alle grebet af en usikkerhed, der virker som en bremse på det fornuftige arbejde og de gode initiativer.

Dette er utilfredsstillende for alle parter.

Nærliggende er det at tillægge den nye læreruddannelse en del af skylden. Uddannelsen har nu snart kørt i tre år. Der er sagt mangt og meget om den, og kun få bemærkninger har, som man kunne vente, været positive. Navnlig gælder det for grunduddannelsen – uddannelsens første år – at den har meget lidt at gøre med de realiteter, der ligger i lærergerningen. Dertil kommer, at de fag, hvori der skal aflægges eksamen efter dette år, kun hos få studerende kan kaldes interessefag (linjefagene starter først i det 2. studieår). Når dette er sagt, må det være indlysende for enhver pædagog, at der ikke er meget, der kan motivere en lærerstuderende til overvældende engagement.

Helt kontant giver det sig udslag i små mødeprocenter, hvilket der er mulighed for, da der ikke er nogen lovbestemt mødepligt. Dette virker, forståeligt, meget utilfredsstillende på lærerne. Men heller ikke de studerende kan være tilfredse. Naturligvis får deres studium for de flestes vedkommende nu præg af selvstudium, men ikke alle er modne til dette, og hvad så? Lærerne, der i forvejen føler sig nytteløse, kan ikke hjælpe, for de ser dem ikke eller kun sjældent.

Nu kommer følelsen af utilstrækkelighed hos parterne. Man spilder tiden, der i samme henseende synes kostbar. Man resignerer og lader stå til.

På de organisatoriske områder har mentalændringen også ladet sig mærke. En del af årsagerne kan være som ovenfor nævnte, samt en udbygning af disse. En anden brist er imidlertid, at loven er forholdsvis ny. Man har intet erfaringsgrundlag, og hvor man prøver at drage paralleller fra den gamle lov, forværres kun usikkerheden. En følge heraf er, at vi ikke siden foråret 71 har haft noget DSR, hvorfor kontakten til LL er brudt. De øvrige faste råd og udvalg arbejder utilfredsstillende og er ineffektive.

De interessedræbende momenter har ligeledes svækket det førhen så blomstrende foreningsliv. Arrangementer af seriøs karakter bakkes ikke op og søges ikke. I parentes skal bemærkes, at den stigende velstand i form af TV, biler m. m. sandsynligvis spiller en rolle, ligesom »køkkenklikkerne« på Ad. L. Hansens kollegium bør tage sin del af ansvaret.

Endelig bør nævnes en faktor, som spiller en ikke ubetydelig rolle – ikke bare lokalt, men over det ganske samfund: papirvældet. Uden yderligere kommentarer skal siges, at megen resigneret sløvhed stammer herfra. Den har vist sig ikke bare på Nr. Nissum Seminarium eller på andre seminarier, men overalt.

Den nærmeste fremtid vil vise, om de ovenfor skitserede forhold vil ændre sig. Den vil vise, om prototypen på seminariet fortsat vil være et uinteresseret, ansvarsløst menneske, der flankeret af umodenhed har nok i sig selv.

Tendensen kan ændre sig, og den gør det sandsynligvis. For den almenmenneskelige psyke er den uholdbar, og en dag vil man givetvis bryde de tøjler, som er flettet af ministerielle teoretikers tankelænker.

Man kan stige af – javel; men man kan også lave fletværket om. Optimister vil måske endda hævde, at man en dag kan gøre det realistisk.

Måtte denne dag snart komme.

Lokalhistorisk arkiv for Nr. Nissum Seminarium

Af Benny Boysen (IV c)

Det gamle Athen, som nu rummer undervisningslokaler for samfundsorientering, har på 1. sal fået et lokale med håndgribelige minder fra seminariets barn- og ungdom. Her arbejdes i øjeblikket med en nyindretning af det lokalhistoriske arkiv, som nogle år har haft trange kår i ubemærkethed på Arkens loft.

Den første spire til et lokalhistorisk arkiv for Nr. Nissum Seminarium blev lagt til seminariets 75 års jubilæum 1967. Lektor Mogens Walther sørgede ved denne lejlighed for at igangsætte en indsamling af materialer, som

kunne belyse udviklingen fra seminariets spæde start i pastor Ad. L. Hansens stuer til et seminarium blandt landets største. Resultatet blev en stor billedsamling af både lokal- og personalhistorisk interesse, og i de forløbne år er samlingen vokset støt.

Nyopstillingen af arkivet er først og fremmest motiveret i ønsket om at gøre samlingerne mere tilgængelige for seminariets studerende og gæster. Det daglige arbejde forestås af Holger Møberg, Sten Carlsen og Benny Boysen, alle fra IV historielinjehold, men der arbejdes med planer om et fast arkivudvalg af lærere og studerende til varetagelse af arkivets tarv. Lektor Hejbøl, der har et indgående kendskab til seminariets udvikling, har lovet at ville deltage i dette udvalg.

Det nye arkiv består foreløbig af et lokale, der tjener både som arkiv og magasin, men det er hensigten på et senere tidspunkt at inddrage endnu et lokale som udstillingsrum for forskellige skiftende udstillinger, hvorimod udstillinger af mere permanent karakter vil finde plads i Athens undervisningslokaler og gange.

Arkivets samlinger er endnu beskedne, så der er god grund til at gentage Mogens Walthers opfordring til gamle nissumitter fra årbogen 1967: »Send os materiale med fyldige oplysninger, send os dimissionsbilleder, billeder af elever, situationer, bygninger, lokaler; send os gamle sange, gamle eksemplarer af elevfestprogrammer, dimissionsprogrammer, gamle årgange af Dæmring, Kultivatoren og andre elevblade« – og ikke mindst, lad alle udvandrede vandrebøger finde et sidste hvilested i arkivets reoler; vi har allerede en fin samling af ældre årgange.

Indsamlingen af materialer vil ikke kun komme til at omfatte arkaiske sager, men også materialer fra nutidens seminarieliv, f. eks. sange, plakater, billeder m. v. Af ældre sager har arkivet netop fået overdraget afdøde lærerinde Nicoline Thomsens (27) billedsamling, og vi er lovet den samling lysbilleder, som blev indsamlet til seminariets 35 års jubilæum indeholdende billeder helt tilbage til århundredskiftet. Seminariets praktiklærer gennem 25 år, J. Søndergaard Jacobsen, har lovet at medvirke i et interview om praktikforhold i gamle dage. Interviewet vil blive opbevaret på bånd, og det er hensigten at lave flere af den slags optagelser. Er der blandt denne årbogs læsere folk, som gerne vil fortælle om forne tiders seminarieliv, så lad os høre.

Lærere, som nu er pensionerede, bruger ofte deres otium til at nedskrive erindringer, som også omfatter seminarietiden. Det er selvsagt, at arkivet med glæde modtager sådanne erindringer, uanset om de foreligger i trykt form eller kun i manuskript – findes kun et enkelt eksemplar, bekoster vi gerne en kopiering til eget brug. Endvidere vil større samlinger, vi modtager, ikke blive adskilte, men registrerede som en særskilt samling med givers navn.

Et lokalhistorisk arkiv for Nr. Nissum Seminarium kan ikke drives uden en nær kontakt med de folk, hvis vilkår og uddannelse arkivets materiale

netop forsøger at belyse, og det er derfor vort håb, at gamle nissumitter vil kigge indenfor, når de besøger seminariet, er på kursus eller til jubilæum der. Ikke mindst er vi interesseret i hjælp til at identificere vore mange anonyme billeder.

Gaver til arkivet kan sendes til lektor Mogens Walther, lektor Stig Rosenstand og lektor Johs. Hejbøl.

Læg turen om ad

„Den gamle Præstegaard”

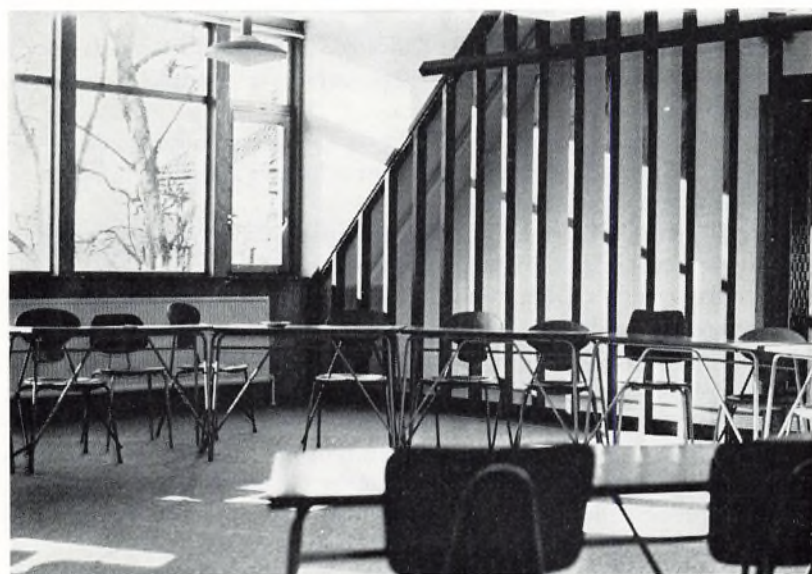

Stort cafeteria
Fritidslokaler med skiftende kunststillinger
Billard · Farve TV m. m.
Kaffe · Smørrebød
Grill-retter
Øl · Vand m. m. m.

Tlf. (07) 89 10 05

Akropolis - før og nu

- og set indefra

Nordvestjysk Børnehaveseminarium

Af Børge Mikkelsen

Opfordret af udvalget for kulturelle anliggender i Lemvig kommune gik en gruppe mennesker med større eller mindre tilknytning til Nr. Nissum Seminarium i gang med at undersøge mulighederne for at oprette et børnehaveseminarium i forbindelse med lærerseminariet.

Arbejdets første faser bestod i at fremskaffe og analysere talmateriale. Tallene bekræftede vore anelser og afslørede en katastrofal uligevægt mellem ansøgerpres, uddannelseskapacitet og behov for personale på børneinstitutionerne. 1970 søgte 3200 kvalificerede optagelse på børnehaveseminarierne, – 950 kunne optages. 1971 søgte over 6000 optagelse, – mere end 4000 måtte afvises.

Samfundets behov for uddannede pædagoger svarer nogenlunde til ansøbertallet, så det kræver ikke nogen større skarpsindighed at indse, at seminariekapaciteten må udvides.

11. marts stiftedes den selvejende institution Nordvestjysk Børnehaveseminarium. Samme dag stiftedes en støtteforening.

Den udarbejdede argumentation for at oprette et børnehaveseminarium i tilknytning til lærerseminariet er først og fremmest pædagogisk begrundet. Den psykologiske og pædagogiske forskning henleder i stadig højere grad opmærksomheden på førskolealderens betydning. Opvækstvilkårene i barnets syv første år er af så fundamental betydning for dets senere udvikling, at det vil være særdeles uheldigt, hvis der ikke på en eller anden måde etableres kontakt mellem folkeskolens og børnehavens pædagoger. Dertil kommer, at de pågældende pædagoger i takt med det hastigt voksende tal af børnehaveklasse ansættes på de samme arbejdspladser.

Når Nr. Nissum anses for at være et velegnet sted for et børnehaveseminarium, hænger det altså først og fremmest sammen med, at der findes en mulighed for at etablere den kontakt, der efter endt uddannelse har vist sig vanskelig at knytte.

Men mange andre grunde taler for en placering her.

Med de mange uddannelsesmuligheder, der efterhånden er samlet i Nr. Nissum, vil de pædagogstuderende komme til at færdes i et nuanceret miljø,

der reducerer muligheden for en-sporethed og lukkethed. Det studiecenter, der er ved at tegne sig, byder på mange faciliteter af såvel studiemæssig art som på fritidsområdet.

Koordinationsmulighederne med hensyn til kantiner og kollegier vil ud fra en økonomisk synsvinkel være samfundsmæssigt ønskværdige.

Uddannelses tilbuddene for landsdelens ungdom vil øges, og desværre har vi så mange eksempler på, at man ikke fra centralt hold tilsigter en rimelig geografisk fordeling af de eksisterende samfundsgoder.

Et par tal fra Lærerstuderendes Landsråds rapport om uddannelsesdiskrimination vil illustrere dette: i skoleåret 64-65 havde 9,7 pct. af Vestjyllands 7.-klasses-elever mulighed for at komme på gymnasium inden for en rimelig afstand fra hjemmet, – det tilsvarende tal fra københavnsområdet var 22 pct. Udvidelsen af antallet af gymnasiepladser udgjorde i årene 64-65 til 66-67 8,7 pct. i københavnsområdet, mens man tildelte Vestjylland en stigning på 1,7 pct.

Det er påvist gennem undersøgelser, at en væsentlig part af dimitterende fra en institution søger arbejde i dens umiddelbare nærhed, hvilket altså taler for, at uddannelsesstederne i det omfang, det er rimeligt, må decentraliseres.

Et børnehaveseminarium har altså direkte indflydelse på antallet af institutioner med uddannet personale, og hvad disse betyder for egnsudviklingen er særdeles velbekendt.

Nu er det ikke givet, at en ubehersket industrialisering er lykken for en landsdel, men i en egn, hvor en betragtelig del af indkomsten er svingende bl. a. på grund af konjunkturerne, må der foreligge nogle tilbud til at stabilisere hjemmets økonomi.

Vi ønsker dog ikke først og fremmest at skabe børneparkeringsmuligheder, men vi ønsker at skabe mulighed for, at børn i landdistrikterne kan få de stimuli, en børneinstitution kan byde på.

I modsætning til tidligere omfatter et landbohjem som regel kun få personer. Som følge af sammenlægninger har landbobarnet langt til legekamrater, mor og far har travlt med arbejdet, hvilket bevirker, at mange børn færdes i et miljø, der i ringe grad er befordrende for den sproglige og sociale udvikling. Nævnes skal det også, at de store, moderne landbrugsmaskiner rummer faremomenter i betydelig grad. Det er tanken, at en part af børnehaveseminariets timer skal afvikles på Nr. Nissum kommuneskole. Lemvig byråd har i en erklæring givet sin tilladelse dertil. Andre timer læses i seminariets fagllokaler og enkelte timer i højskolens idrætshal.

Ansøgning ledsaget af et fyldigt argumentationsmateriale blev i april sendt til undervisningsminister Helge Larsen, og en delegation havde ved et møde i ministeriet lejlighed til at fremlægge synspunkterne, der ligger til grund for oprettelsen.

Ministeren så med velvilje på sagen, men meddelte, at der ikke for tiden var økonomisk mulighed for at give starttilladelse. Det skal bemærkes, at

vi søgte om dækning af driftsudgifterne, da der ikke kræves investering af nogen art.

I den forløbne sommer har udvalget arbejdet med at kontakte politikere, institutioner, direktorat, sagkyndige o.s.v.

10. november rettedes der henvendelse til den nye undervisningsminister, og det er udvalgets bestemte opfattelse, at der om kort tid er knyttet et børnehaveseminarium til uddannelsesstedet Nørre Nisum.

Børnehaveseminarium i Nr. Nissum

Socialmedicinsk argumentation

Af læge P. Skytte

Der var så dejligt derude på landet. Således skriver en af vore store digtere, og det er altid klogt at lytte til dem. Det viser sig alt for ofte, at havde vi i tide gjort det, var megen ulykke undgået. Nu har H. C. Andersen næppe tænkt på den truede situation, som mange landbobørn i dag befinder sig i, men citatet er alligevel aktuelt.

I de senere årtier er der foregået en gennemgribende strukturændring indenfor landbruget, såvel arbejdsmæssigt som med hensyn til arbejdstid og antallet og størrelsen af landbrugsbedrifter. Arbejdsmæssigt er der sket det, at antallet af medhjælpere i landbruget, såvel kvindelige som mandlige, er gået kolossalt tilbage. På brugsstørrelser, hvor der for relativt få år tilbage var 2-3 landbrugsmedhjælpere og 1-2 husassistenter, findes der i dag ingen medhjælp. Samtidig er arbejdet blevet mere maskinelt og risikofyldt.

Landmandsfamilien er ladt i stikken og må klare alt arbejdet på gården, og dette har givet en ganske betydelig forøgelse af arbejdsbyrde og arbejdstid for landmandsfamilien, såvel for manden som for konen.

Procentvis stiger antallet af familiebrug, hvor det er landmandsfamilien selv, der uden fremmed hjælp må klare alt arbejde på gården. En forestilling om problemernes størrelse får man, når man erindrer sig, at 82 pct. af de for 3 år siden eksisterende ca. 160.000 landbrug var familiebrug. Antallet af landbrug er imidlertid stærkt faldende, for tiden med ca. 3000 pr. år, væsentligt ved sammenlægninger, men den procentvise andel af familiebrug er trods dette stigende.

Årsagen til denne udvikling må søges i de økonomiske betingelser, som samfundet har givet landbruget. Indtjeningen er formindsket, arbejdstid og arbejdsbyrde forøget, ingen mulighed for aflastning ved fritid, ferie eller i sygdomstilfælde. Landbofamiliens tilværelse er blevet problemfyldt.

I foråret 1968 kunne jeg ved en undersøgelse inden for det distrikt, hvor jeg har mit daglige virke som praktiserende læge, registrere samfundsskabte problemer eller sygdomme hos 162 blandt 522 familier på ejendomme af enhver størrelse, men problemerne fandtes næsten udelukkende i familiebrugene. Efter mange samtaler med andre faggrupper, der har intim kontakt med landmændene, især uddelere for foderstofforretninger, er jeg ble-

vet klar over, at mine tal er for små og må betragtes som absolutte minimumstal.

Nogle landmænd forsøger at arbejde sig ud af den problemfyldte tilværelse ved at enten mand eller kone tager et udearbejde, men i alt for mange tilfælde skaber dette kun yderligere problemer, idet driften af gården bliver dårligere og dyrere, og arbejdstid og arbejdsbyrde for begge parter stiger yderligere på bekostning af familielivet, og økonomien bedres ikke af nogen betydning, undertiden slet ikke. Resultatet bliver, at forældrene får endnu mindre tid til at skabe et stimulerende miljø for børnene.

De nedlagte landbrugsejendomme giver større afstande til naboer, nutidens mindre børneflokkede giver dårligere muligheder for børnene for at få kontakt med jævnaldrende, familierne isoleres på gårdene, der er ikke tid og lejlighed til at tage børnene med på småture, besøg hos venner og bekendte, indkøbsture. Børnene kan ikke i samme udstrækning som tidligere være med i arbejdet på gården p. gr. a. de farlige landbrugsmaskiner, der er årsag til alt for mange børneulykker. Forældrenes dårlige trivsel giver dårlige trivselsforhold for børnene, og dette skaber yderligere problemer for forældrene, og så er vi inde i den onde cirkel, der er svær at bryde.

Hele denne udvikling med de deraf følgende samfundsskabte problemer for landmandsfamilien og især for børnene, der ganske særligt er kommet i klemme i denne udvikling, idet man jo her som andre steder altid glemmer børnene og deres problemer, har i forbindelse med den næsten totale mangel på pædagogiske børneinstitutioner, alt for mange steder bevirket, at opvækstvilkårene for børnene er meget lidt stimulerende, og dette gælder såvel det sundhedsmæssige og sikkerhedsmæssige som med henblik på fysisk aktivitet, skabende aktivitet, videbegær, selvudfoldelse, social tilpasning, større personlig selvstændighed, større evne til at indgå i sociale relationer og begå sig i fællesskaber.

Dette beskedne udviklingsmiljø for mange landbobørn, hvor de ikke kan få en almindelig og nødvendig start til gavn og glæde for sig selv og deres fremtidige samfundsmæssige indsats, kan allerede mærkes i skolerne, hvor man som skolelæge støder på mange problemer hos eleverne i form af læsevanskeligheder, indlæringsvanskeligheder, uopmærksomhed i timerne, skulkeri, gadeuorden, butikstyverier, dårlig ernæring, manglende tilpasnings-evne i form af aggressivitet eller passivitet, dårlig sprogudvikling, ringe ordforråd. Også i landdistrikterne har vi »nøglebørn«.

De rejste problemer kan angribes på to måder. Man kan forsøge at ændre strukturen i landbruget i en sådan retning, at den ikke som nu bliver problemskabende for såvel udøvere som for børnene, men det er næppe realistisk at satse på dette.

Den anden måde at angribe problemerne på er at oprette de forskellige former for pædagogiske institutioner i landdistrikterne, hvilket vil være økonomisk overkommeligt og hurtigt give resultater.

Men her støder vi på en anden vanskelighed. Det er svært at få pædago-

ger ud i de mere tyndt befolkede egne, de søger helst til de lidt større bysamfund. For at afsvække virkningen af dette må man sprede uddannelsesstederne for småbørnspædagoger også ud i de tyndt befolkede egne og ikke satse på store seminarier for de enkelte faggrupper. Det viser sig ofte, at folk efter endt uddannelse søger stillinger inden for en rimelig afstand fra uddannelsesstedet.

Jeg har særlig hæftet mig ved problematikken i landdistrikterne. Det børnefjendtlige miljø i byerne er beskrevet og fremlagt så ofte og så mange steder, at jeg ikke skal komme nærmere ind herpå.

Under henvisning til det ovenfor anførte vil jeg mene, at oprettelse af et børnehaveseminarium i tilslutning til det bestående Nr. Nissum Seminarium vil have mulighed for at afhjælpe mange af de miljøbetingede vanskeligheder, vi står over for, når der skal gøres en indsats for at skabe de bedst mulige trivselsforhold også for børnene i de mere tyndt befolkede vestjyske områder.

Bøvlingbjerg, den 20. marts 1971.

Hvorfor bør et børnehaveseminarium knyttes til lærerseminariet i Nr. Nissum?

Af lektor H. Møl Christensen

Diskussionen om sociale og intellektuelle forskelle og relationerne imellem dem har vel aldrig været mere aktuel end i dag. På ét punkt synes der at være enighed blandt alle: den tidlige barndoms enorme betydning for personlighedsdannelse og udviklingen på snart sagt alle områder – herunder altså også den erkendelsesmæssige. Det forekommer derfor ganske naturligt, at man såvel i folkeskolen som i seminarieverdenen interesserer sig stærkt for de foranstaltninger, der måtte virke udviklingsfremmende – også selv om disse foranstaltninger måtte iværksættes længe inden skolen direkte vil kunne påvirke barnet.

Ikke mindst ud fra de synspunkter, Jean Piaget og Marianne Frostig har fremført, kan fremmedgjorthed og isolation ikke fortsætte, hvis vi skal nå de pædagogiske mål, der bl. a. er kommet til udtryk i folkeskolens nulpunktsprogram. Det er et spørgsmål, om ikke en række af de opdragelsesproblemer, samfundet i dag må slås med, dybest set har rod i utryghed hos opdragerne – en utryghed, der naturligvis forplanter sig til børnene, og det er også et spørgsmål om denne utryghed ikke er et produkt af manglende kontakt.

Kan det tænkes, at ringe kommunikation mellem pædagoger på forskellige trin i barnets udvikling har haft uensartede målsætninger som resultat. Kan det også tænkes, at det har skabt utryghed hos de pædagoger, der måtte afgive børnene til en anden instans, ligesåvel som det kan tænkes, at de modtagende har været bange for ikke at kunne leve op til de pædagogiske mønstre, man har haft en fornemmelse af, pædagoger på de tidligere trin har arbejdet ud fra.

Har mange af de problemer, vi har mødt ved overgang fra et alderstrin til det næste (her således især indskolingsproblematikken), også aspekter til disse forhold?

Ukendskab skaber angst, og angst avler isolation, der atter resulterer i manglende kendskab – spiralen kan fortsætte til skade for de institutioner, der givetvis er fælles om at ønske det bedste for børnene, men . . . barnets trivsel og udvikling må betale.

Problemet er ikke let at løse al den stund, angsten får lov at leve videre,

men hvordan vil vi kunne reducere den eller endnu bedre blive den kvit?

Svaret er ganske enkelt: vi må lære hinanden at kende både som mennesker og som pædagoger – vi må finde sammen om målsætning og i tilrettelægning af udviklingsprogrammer, og vi må vedligeholde samarbejdet. Men hvordan vil dette kunne lade sig gøre? Hvordan får vi begyndt?

Som tidligere sagt må vi lære hinanden at kende – for så at lære at respektere hinanden. Dette bekendtskab haster det med at få indledt. Det er sikkert også nødvendigt, at bekendtskabet indledes allerede i uddannelsesfasen, d.v.s. i seminarietiden.

Folkeskolens lærere ønsker sikkert at vide meget mere om de psykologiske forhold, der drejer sig om småbarnets udvikling, netop et område indenfor udviklingspsykologien, hvor børnehaveseminarierne giver de pædagogstuderende omfattende undervisning. På den anden side vil de pædagogstuderende have brug for mere viden om barnets senere udvikling for bedre at kunne tilrettelægge et udviklingsforløb, som vil kunne tjene barnet på længere sigt.

Hvorfor da ikke tage konsekvensen og lade den grundlæggende pædagogiske og psykologiske uddannelse integreres på et seminarium, hvor fælles arbejde netop løser en række af de problemer, vi er enige om bør løses. Det forekommer mig imidlertid lige så indlysende, at det ikke blot er et spørgsmål om fælles undervisning, men måske i endnu højere grad er et spørgsmål om fællesskab ud over studiet, der skaber virkelig kontakt. Og her er det så Nr. Nissum med vægt kommer ind i billedet. Hvor vil man kunne finde et bedre studiemiljø?

Kollegielivet, som det udfolder sig blandt de lærerstuderende, har altid været stimulerende – ikke blot for egentlige studier – men måske navnlig for at løse en række opgaver på fritids- og organisationsplan, samt naturligvis som en inspirerende faktor i kammeratskabets udvikling – også kønene imellem; men naturligvis kommer man ikke uden om, at et studiemiljø, der indeholder flere studieretninger, også vil udvide horisont og skabe forståelse for problemer, som ligger på flere niveauer. Og netop her peger vi på de kontaktmuligheder, stedet her frembyder: lærerstuderende, HF-studerende, realkursister, høj- og efterskoleelever samt pensionister på højskole. Når hertil føjes pædagogstuderende, vil kontaktmulighederne navnlig mellem disse og de lærerstuderende kunne blive en særdeles vigtig faktor i nedbrydning af fordomme, der baserer sig på ukendskab, et forhold, der senere nok skal vise sig meget værdifuld i det pædagogiske arbejde, og som allerede i studietiden må kunne inspirere til samarbejde om psykologiske og pædagogiske opgaver.

Jeg vil slutte med at påpege det vigtige faktum, at også fælles oplevelser af kulturel og festlig art, som ikke mindst den nye festsal forhåbentlig snart danner rammen om, yderligere kan befæste forståelse for egenart og målsætninger i det pædagogiske studiemiljø, Nr. Nissum som pædagogisk center forhåbentlig snart må danne.

Skolehistorisk samling på Nr. Nissum Seminarium

I årbogen for 1970 indbød vi gamle elever og andre interesserede til at medvirke til opbygningen af en skolehistorisk samling på Nr. Nissum Seminarium.

Vi har nu fået lagt grunden til denne samling. Bl. a. har vi fra en nedlagt landsbyskole i Sønderjylland fået en stor samling anskuelsesbilleder og andet skolemateriel. Sidst har overlærer J. Høgsted Jensen, Vodskov, overladt seminariet en meget stor samling skolebøger fra ældre tid.

Vi har også fået rum til samlingen, idet vi i forbindelse med seminariets pædagogiske bibliotek har fået overladt et velegnet værelse. Meningen er naturligvis, at samlingen skal være tilgængelig for studerende og lærere, så den bl. a. kan bruges i studieøjemed.

Vi er imidlertid fortsat taknemlige for bidrag til samlingen i form af skolemateriel, præparater, lærebøger m. v., der kan illustrere skolens udvikling til i dag.

Henvendelse kan ske til undertegnede:

Børge Mikkelsen,
Svinget 7, Nissum sem.by, Lemvig.
Tlf. (07) 89 12 15.

Henning Fogde,
Birkevej 3, Nissum sem.by, Lemvig.
Tlf. (07) 89 12 18.

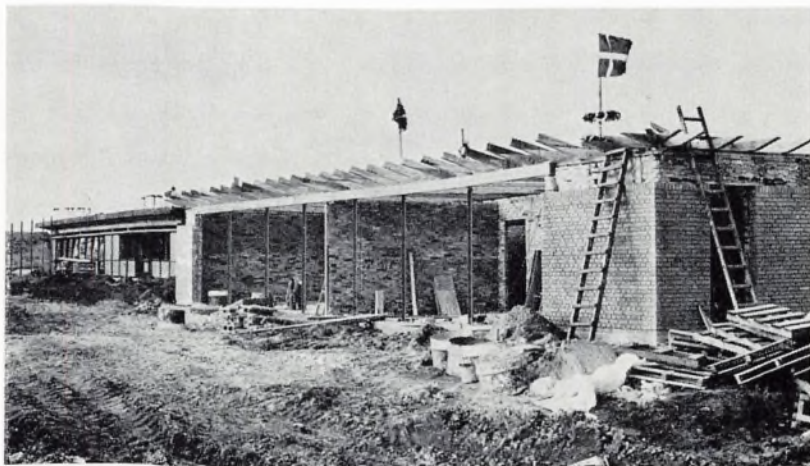
Nørre Nissum Børnehave og Vuggestue

Af Georg Nielsen

Det er snart mange år siden man i Nr. Nissum begyndte at syle med tanken om at få oprettet en børnehave og vuggestue. Man foretog en behovsanalyse, oprettede en initiativgruppe og arbejdede sig efterhånden tættere og tættere ind på det offentlige.

Naturligvis, tør man næsten sige, var det en vanskelig og tidkrævende opgave at få en sådan institution »på benene«. Mange studerende har i årenes løb med forventning set frem til at den skulle blive en realitet, og de fleste som læser dette har kun kendt den som et »papir-projekt«. Vanskeligheder i forbindelse med økonomi, kommunesammenlægning og projektering har undervejs gjort arbejdet brydsomt for de mennesker, som satte tid og kræfter ind på sagen.

Men nu er bygningerne til »Nørre Nissum Børnehave og Vuggestue« rejst. Den 3. november 1971 kunne man holde rejsegilde på komplekset,

Fra rejsegildet på »Nørre Nissum Børnehave og Vuggestue«. I forgrunden børnehaven, bagved vuggestuen.

som får plads til 40 børn i vuggestuen og 30 i børnehaven. Det projekt, man valgte, er tegnet af arkitekt M. Johs. Jepsen, Brønderslev, der har ladet de to afdelinger ligge i forlængelse af hinanden, således at man opnår den bedste udnyttelse af grunden. Bygningerne er opført i gule sten og har fladt tag. Syd for bliver der legeplads med læmuligheder. Det vil nok føre for vidt i denne sammenhæng at komme nærmere ind på rumopdelingen, men vi tror på, at det bliver en både smuk og funktionsdygtig daginstitution.

I løbet af vinteren foretager man indskrivning af børn og håber at få kontakt med såvel ledere som assistenter. Lederne af de to afdelinger skulle gerne være bestyrelsen behjælpelig med detail-indretning, indkøb af inventar og indretning af legeplads.

Foreløbig holder man byggeplanen meget fint, så der er begrundet håb om, at man kan være færdig omkring 1. juni 1972.

Efter sommerferien er bygningerne formentlig overtaget af »de små« i seminariebyen og omegnen – til lige stor glæde for forældrene og de mange pensionister, der færdes på »Den jyske Pensionisthøjskole« i hvis umiddelbare nærhed børnehaven og vuggestue er opført.

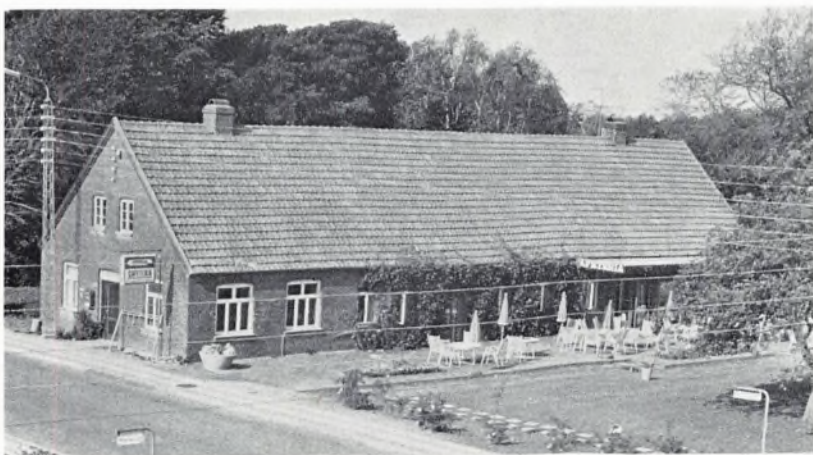
»Den gamle præstegård« i Nr. Nissum

Af formanden, sognepræst Juhl Jensen

Ved denne tid er det et år siden, vi åbnede dørene til præstegården; jeg kan ikke lade være med at sige tak til den læserkreds, som var med til at give os næsten 40.000 kroner i gave til starten. Så mange penge er det sjældent man kan skaffe ad frivillig vej, men gamle nissumiter har forstået opgavens omfang, og det første år har vist, hvor stort et behov der var for denne institution.

Altså hjertelig tak til elevforeningens medlemmer.

Det går godt; daglig har vi henvend 400 ekspeditioner. Vi åbner hverdage kl. 10, og så går det slag i slag med formiddagskaffe, middagsmad, eftermiddagskaffe, og efter en rolig tid omkring kl. 18 rykker et nyt hold ind ved den tid, TV-avisen kommer. Det første klæde på billardbordet er allerede slidt op. Henvend 10 kunstnere har haft billeder på væggene i dette år. Utallige møder har vi dannet ramme om og fester. Hvordan har det været muligt at undvære dette sted? Det spørger vi ofte hinanden om. Vi må regne med en årsomsætning på henvend 350.000 kroner, men behovet for et stort personale til den lange åbningstid sluger mange penge. Alligevel har

vi indledt forhandlinger med Lemvig kommunalbestyrelse om at overtage avlsbygningerne og forpagterboligen, hvor vor forstander iøvrigt allerede bor. Det betyder nye udgifter, men som udviklingen forløber, så vil der meget snart blive brug for avlsgården til indretning af fritidslokaler, som vi nu har for få af i hovedbygningen.

Der er allerede ved at være traditioner omkring præstegården. I 1970 blev der et lille overskud fra dimissionsfesten; dette overlod udvalget til os. I 1971 blev der et stort overskud: 820,70 kr. Også det forærede man os, og for disse penge vil der nu blive købt et legeredskab, som skal stå ved præstegården, til børnene, men tillige også være en erindring om årets dimitterende. Vi håber på hvert år at kunne stille sådanne erindringer op om de lærere, som fik deres eksamen i Nr. Nissum.

Den 1. november skiftede vi forstander; den nye hedder Gunnar Husted og hans frue Else; de kommer fra Hurup i Thy, hvor de har virket henholdsvis som møbelekspedient og lærerinde. Foruden en forretningsmæssig baggrund har Gunnar Husted også beskæftiget sig med ungdomsarbejde indenfor KFUM. Vi er sikre på, at de vil skabe den rette baggrund for det samlingssted, som den gamle præstegård er blevet.

Den målsætning, vi skabte allerede fra starten, har vi ikke fortrudt et øjeblik: at bygge institutionen på folkekirkelig grund og lade den være et samlingssted for alle unge; og der kommer mange andre end unge fra seminariet; Nr. Nissum Høj- og Efterskoles elever kommer herved. Det nye Nordvestjysk Realkursus er også daglig gæst, og de ungdommelige pensionister fra den nye pensionisthøjskole er ikke det mindst oplivende islæt i livet i præstegården. Og så mange unge og ældre fra sognet, ja også seminarietyens børn finder vej herved til vore dejlige pottes frites.

Hvis ikke det var så vanskeligt at administrere, ville vi gerne byde Dem på en kop kaffe en dag, De var i Nr. Nissum, så De kunne se dette nye samlingssted i sognet; men den koster kun en krone, så jeg vil foreslå, at De lagde vej om en dag og kom indenfor. Jeg er helt sikker på, at De og familien vil finde, at her er hyggeligt.

Åbningstider kl. 10-23, lørdag og søndag dog kl. 12-23.

Pensionisthøjskolen - et socialpædagogisk eksperiment

Af Sv. E. Christensen

Den 31. marts i år åbnede Den jyske Pensionisthøjskole i Nr. Nissum sine beskedne døre for det første hold kursister. Hvis spændingen var stor hos de 22 ældre mennesker, der skulle tilbringe to uger på højskoleophold her, var den ikke mindre hos os, der skulle begynde dette specielle og på visse punkter særprægede højskolearbejde.

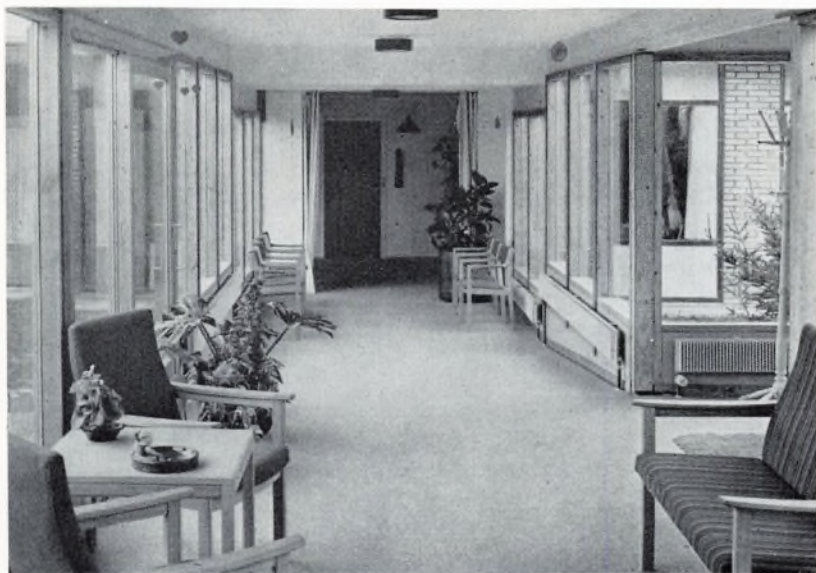
Nu efter godt et halvt års forløb har vi gjort en række erfaringer, som dels hjælper os til fortsat at gøre tingene bedre, end da vi startede, dels tyder på, at der må være et behov for én, sandsynligvis flere, måske mange folkehøjskoler, der specielt indrettes for at imødekomme ældre menneskers forventninger, behov og interesser på et kortvarigt skoleophold. Alene den omstændighed, at der er ca. 700.000 pensionister i Danmark siger temmelig tydeligt, at der *må* være et behov. 1^{1/2} promille af disse mennesker pr. år, og skolen er fyldt.

Skolens kapacitet er nu bragt op på 40 deltagere pr. hold, og i de første 8^{1/2} måneder har vi haft 18 kurser à to uger med ialt ca. 650 deltagere.

Hvad er det for mennesker, hvor kommer de fra, og hvorfor tager de på højskole?

Strengt taget ved vi ikke ret meget om vore kursister. Vi kender deres alder (gennemsnit vel 69-70 år), vi ved, hvor de kommer fra, og vi kender en smule til deres sociale baggrund, fordi vi *skal* kende hver enkelts skattepligtige indkomst af hensyn til beregningen af den statslige elevstøtte. Selv om vi har haft et par enkelte »næsten-millionærer«, ligger langt hovedparten med en almindelig folkepensionistindtægt, d.v.s. en skattepligtig indkomst på under 20.000 kr. Hele landet er repræsenteret fra Bornholm i øst til Hjørring og Frederikshavn i nord og Padborg og Tønder i syd. Mærkværdigvis har Vestjylland indtil nu ikke været særlig talstærkt repræsenteret, men det hænger måske sammen med den traditionelle indstilling hos vestjyder, at skal man på højskole, skal man langt væk, bl. a. for at se andre egne af landet.

Hvorfor tager ældre mennesker på højskole? Vi har ikke foretaget egentlige undersøgelser i den retning, men gennem samtaler kan man erfare, at for en dels vedkommende hænger det sammen med en trang til at gen-

opleve deres ungdoms højskoleophold på Horne, Ry, Børkop eller hvor de nu var på højskole omkring første verdenskrig. For andres vedkommende er kontaktbehovet et klart motiv. Der er mange ensomme ældre i Danmark. Atter andre har som hjemmegående husmødre gennem et langt liv følt en sugende længsel efter at opleve livet og verden uden for den 2-værelses. For næsten alle gælder, at de møder med store forventninger, som ikke altid er klart specificerede, men som hos alle udløser en høj motivation, som er den bedste og måske eneste forudsætning for udbytte af et ophold på en pensionsthøjskole. Det er karakteristisk for vore kursister, at langt de fleste er åbne, modtagelige, indstillede på at skulle »have noget med hjem«. På den anden side er de ikke ukritiske. Forskellen mellem pensionister som elever og mange andre elevgrupper i den danske skoleverden er måske den, at giver man pensionisterne undervisning og samvær, der er præget af kvalitet, så er de – i modsætning til så mange andre elevgrupper – glade og taknemmelige.

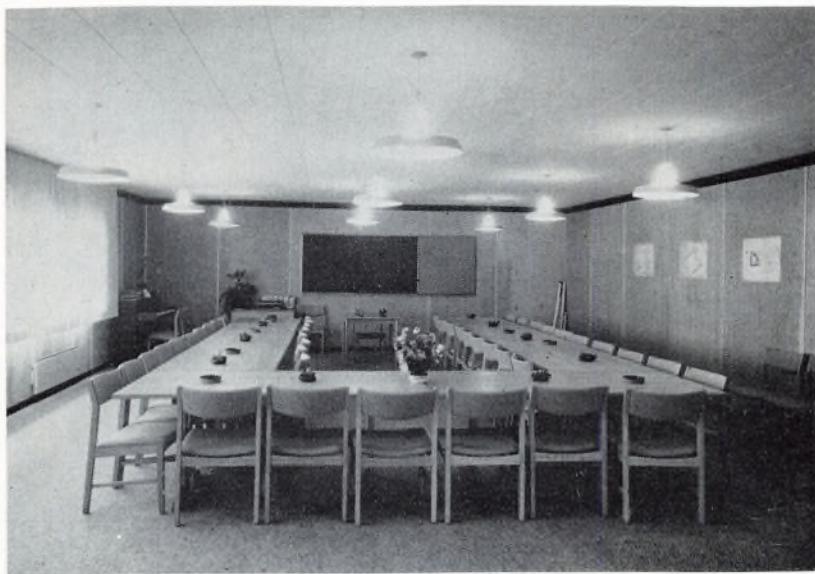
Vi arbejder altså med undervisning på pensionsthøjskolen. Spørger man mig om, hvilke fag vi har, plejer jeg at svare, at vi har ingen (bortset fra morgengymnastik!). Vi arbejder derimod med en række emner, som kommer os ved, og som vi synes er væsentlige. Det kan være de aktuelle samfundsproblemer som generationskløften (den er jo altid populær!), forurensningsproblemet, fællesmarkedsdebatten o.s.v. Det kan være emner, der specielt henvender sig til ældre: orientering om sociale rettigheder, »tanker til overvejelse for ældre«, kend dine muligheder, men også dine begrænsninger o.s.v., eller litterære emner af almengyldig værdi: tilgivelsesproblemet i

Wiesenthals »Solsikken«, visse sider af Martin A. Hansens forfatterskab etc. Andre emner kan være kirkelige spørgsmål i bred forstand: egnens kirker og deres historie, træk fra vækkelserne i Vestjylland, den symbolik, der er knyttet til vore højtider, menneskeskæbner bag nogle salmer o.s.v.

Kan ældre mennesker overhovedet lære noget, tilegne sig ny viden? Er selve evnen til indlæring ikke tørret ind hos mennesker i pensionsalderen? Det ved vi ikke særlig meget om, men meget tyder på, at hindringerne for, at voksne er i stand til at lære noget, er stærkt overvurderet. Den alvorligste hindring for ældre menneskers tilegnelse af ny viden ligger i, at de selv tror, at de ikke kan. Kan denne hindring overvindes ved f. eks. at skabe et trygt og tillidvækkende miljø med mulighed for trivsel på de ældres egne vilkår, vil opgaven være overkommelig. Hvis trivselsbehovet er imødekømt, skal det nok vise sig, at alderen og livserfaringen giver pensionisten på skolebænk et fortrin – ikke blot i erfaringsstof, men endnu mere i den træning i at arbejde med problemer og gå metodisk til værks, som det praktiske liv har givet.

Det er naturligvis altsammen betydningsfuldt, men alligevel ikke det væsentligste. Det væsentligste er, at de ord i pensionisthøjskolens målsætning, der taler om at give ældre mennesker inspiration og impulser til hverdagslivet, bliver realiseret. Og hvordan giver man mennesker inspiration og impulser? Jeg ved ikke meget om det, men jeg tror, at en af vejene, man kan gå, er at give ældre mennesker *oplevelser*, som de kan arbejde videre med, når de kommer hjem. De gamle højskolefolk talte om »at sprænge nye horisonter«, d.v.s. at give oplevelser, der ligesom åbner det snævre hver-

dagsperspektiv til nye muligheder, tanker og følelser. Det er nok det, vi skal gøre, og det er da også det, vi bestræber os på at virkeliggøre i vor undervisning og hele samvær.

Og som en helt uundværlig ramme om alle vore aktiviteter og bestræbelser ligger det, som vi noget udefinerbart kalder *miljø*. Miljø er to ting. Dels det fysiske miljø, hvor vi lægger vægt på, at den ydre ramme er i orden hele vejen igennem. Værelserne skal være hyggelige og propre og velindrettede, undervisningslokaler og opholdsstuer skal være behagelige at opholde sig i, og maden skal være af top-kvalitet. Det er altsammen i orden. Men det andet miljø skal også være i orden. Det er det miljø, der er karakteriseret ved en behagelig og munter omgangstone, befriet for nedladenhed og nedvurdering, imødekommende over for alle kursusedtagerne, også dem med særheder.

En ikke uvæsentlig del af æren for, at miljøet er acceptabelt for de ældre, må vi tilskrive det gode samarbejde med seminariet, der jo bl. a. leverer os maden. Men det vil også ved denne lejlighed være naturligt at sige tak til de mange, både seminarielærere og lærerstuderende, der i den forløbne tid har hjulpet os på forskellig vis. Det har altsammen været med til at præge miljøet i gunstig retning.

Vi kan i dag glæde os over, at samtlige hold i 1971 har været fuldt besat, og at vi i skrivende stund (10/11) har registreret 335 indmeldelser til næste år.

Pensionisthøjskolen har vist fået fast bund under fødderne.

Nord- vestjysk Realkursus

*Af lektor
Henning Fogde*

For at supplere landsdelens uddannelsesmuligheder oprettede en kreds af interesserede institutioner og enkeltpersoner i 1970 Nordvestjysk Realkursus i Nr. Nissum.

Blandt initiativtagerne var Aktieselskabet Lemvig Øst, Seminariet, Høj- og efterskolen, Nr. Nissum kommuneskole m. fl., og kurset fik velvilligst af Lemvig kommune stillet lokaler til rådighed på Nr. Nissum kommuneskole.

Kurset virker nu på sit andet år, har ialt ca. 45 kursister og skal altså føre sit første hold til realeksamen foråret 1972. Lærerne er for de flestes vedkommende timelærere fra høj- og efterskole og kommuneskole. Vi har dog ansat en enkelt lærer fast ved kurset, idet lærer Kirsten van der Schaft fra august 1971 udelukkende har sit virke her. Leder er lærer Ove Ellebæk, Nr. Nissum. Bag kurset står en selvejende institution med repræsentantskab og bestyrelse.

Midt i en tid med reformer inden for skolens verden er der naturligvis endnu en årrække brug for realeksamen til en række formål, og vi håber derfor også på i 1972 at kunne starte et stort hold nye kursister.

På længere sigt forbereder vi os imidlertid på som kursussskole at skulle tilbyde forskellige fagkombinationer, idet vi forestiller os, at det bliver en opgave for landets kursussskoler at supplere folkeskolens afsluttende prøve,

når den enkelte på grund af erhvervsvalg eller erhvervsskift måske får brug for at supplere sin folkeskoleuddannelse med prøve i et eller flere nye fag eller måske på et højere niveau, end man har aflagt prøve på i folkeskolen.

Her vil der sikkert være brug for et udvidet samarbejde mellem kursus og byens og egnens øvrige skoler samt med ungdoms- og aftenskole.

Men alt dette er fremtidsmusik. Foreløbig indbyder vi altså et nyt hold til at tage fat på forberedelsen til realeksamen sommeren 1972.

Nordvestjysk HF-kursus

Tankerne om oprettelsen af et selvstændigt HF-kursus i Nr. Nissum blev fremsat i foråret 1970. Baggrunden herfor var ikke, som mange sikkert ville tro, et forsøg på at skaffe ny tilgang til Nr. Nissum Seminarium. Baggrunden var imidlertid en egnsproblematik på det gymnasiale plan, som blev trukket frem gennem en rapport fra de Lærerstuderendes Landsråd (L. L.), der havde sat sig det mål igennem en klarlægning af de faktiske forhold m. h. t. gymnasiedækning landet over at skabe lige muligheder uanset geografisk og social placering. Jeg havde selv den fornøjelse at være med i den gruppe, der arbejdede med det stof, og fik derigennem en naturlig baggrund for at arbejde videre med de forhold, som undersøgelsen viste for Vestjyllands vedkommende. Eksempelvis kan nævnes, at mens 22 pct. af alle 7. klassetrins elever i Københavnsområdet fik en gymnasieuddannelse, var tallet i Vestjylland (Ringkøbing, Viborg og Ribe amter) kun 9,7 pct.

Et sådant forhold måtte nødvendigvis give anledning til aktivitet i retning af at skaffe området bedre gymnasial dækning.

Udviklingsaktieselskabet Lemvig Øst tog derfor også initiativ til at få fremmet bestræbelserne for hurtigst muligt at få frigjort det eksisterende HF-kursus ved seminariet og udbygge det i en sådan grad, at en selvstændig drift kunne blive såvel pædagogisk som økonomisk forsvarlig. Når man ønskede at løsrive kurset fra seminariet, skyldtes det, at man i undervisningsministeriet havde modvilje mod at udvide kurset ved seminariet ud over 3 klasser.

De personer, der indtil da (august 70) havde deltaget i arbejde med planerne, havde overvejende været seminariefolk, men da problematikken var en egnsproblematik og ikke en decideret seminarieproblematik, fandt man det rimeligt at oprette et repræsentantskab til en selvejende institution bestående af repræsentanter fra respektive interessegrupper (kommunalbestyrelser, oplysningsforbund og fælleslærerråd m. m. fra de fire kommuner: Thyholm, Struer, Lemvig og Thyborøn-Harboøre. Dette repræsentantskab fik til formål at søge oprettet et selvstændigt HF-kursus i Nr. Nissum. Seminariet var villig til under betryggende garantier at lade sit kursus indgå herunder. En bestyrelse på 7 medlemmer skulle søge planen gennemført.

Forhandlinger i ministeriet førte frem til, at vi den 26. november fik undervisningsminister Helge Larsens tilsagn om 2 nye HF klasser, der indtil videre skulle såvel pædagogisk som økonomisk administreres af seminariet. Endvidere fik vi mundtligt tilsagn om at kunne påregne en ekstra klasse fra august 1972. Dette medfører, at vi på denne måde 1972 kan nå op på det antal klasser (6 spor), man i ministeriet anser for forsvarligt til at drive selvstændigt.

Hvorledes denne selvstændiggørelse vil finde sted, er endnu uafklaret, idet hele byrdefordelingsloven endnu ikke har været til behandling i folketinget.

Lars Tolsgaard,
fmd. f. Nordvestjysk HF.

Nye og lyse lokaler i Akropolis.

Foreningsmeddelelser

Ved formanden, lektor A. Koch (28)

ÅRETS GANG

Ny kasserer

Ved vor kasserer, fhv. førstelærer M. P. Sørensens død kom bestyrelsen i den situation, at der ingen suppleant var. Efter at have drøftet sagen henvendte bestyrelsen sig til skoleinspektør A. C. Sørensen, Langhøjskolen, Asp, og bad ham om at overtage posten. Af praktiske grunde er det bekvemt, at kassereren ikke bor for langt fra seminariet. A. C. Sørensen indvilligede, og vi takker ham for det. Derfor står hans navn under regnskabet.

I bestyrelsen vedtog man at optrykke foreningens love i denne årbog. Mange har vel ikke været præsenteret for disse, da de ikke har været optrykt siden vedtagelsen i 1961.

Bestyrelsen blev da selv klar over, at vi på ét punkt havde været ukorrekte. Lovene kræver to revisorer, vi plejede efter gammel skik at nøjes med én. Pens. lærer J. Søndergaard Jacobsen har gennem mange år røgtet denne opgave, men må nu melde fra på grund af svækket syn. Vi takker Søndergaard for den lange tids trofaste hjælp og interesse. Til afløsning har bestyrelsen valgt lektorerne G. Eriksen og Gohr Lauridsen.

Regnskabet

Dette er offentliggjort omstående. Deraf fremgår det, at vi har restaureret vor kassebeholdning efter de sidste par års ekstraudgifter. Der er anvendt nogle penge på forarbejdet til en Nissumstat, ialt ca. 1500,- kr. i løbet af de to sidste år.

Nissumstat

Som før nævnt rejste vor afdøde kasserer i sin tid spørgsmålet om en ny Nissumstat. Sammen med sønnen, lærer H. E. Sørensen, Skærbæk, optog M. P. Sørensen arbejdet med at indsamle oplysninger fra årgangene fra 1935 til nu. H. E. S. fortsætter arbejdet. Det er nu så langt fremme, at vi må til at tænke på, hvordan det skal udnyttes. Der er allerede en del for-

udbestillinger, men der ventes flere. Når bestyrelsen har taget stilling til sagen, vil der blive redegjort nærmere herfor.

Bestyrelsen

Denne består i øjeblikket af:

Formand, lektor A. Koch (28), Hellasvej 16, Nissum Seminarieby,
7620 Lemvig, tlf. (07) 89 11 55. Afgår 1973.

Kasserer: Skoleinspektør A. C. Sørensen (55), Langhøjskolen, Asp,
7600 Struer, tlf. (07) 48 71 63.

Redaktionsudvalg

Lektor H. Møl Christensen (45), Østerled 13, Nissum Seminarieby,
7620 Lemvig, tlf. (07) 89 10 47. Afgår 1972.

Lærer Kr. Madsen (26), Søndbjerg, 7790 Hvidbjerg, tlf. (07) 87 51 01.
Afgår nu.

Højskolelærer Kaj Henningsen (66), »Brogården«, 5500 Middelfart.
Afgår nu.

Lærer, fru Vibeke Vestergaard (69), Allégade 2a, 7600 Struer,
tlf. (07) 85 18 72. Afgår 1972.

Lærerstuderende Benny Boysen, 4c, erstattes gennem stedligt valg af de
studerende.

Valg

I henhold til ovenstående er tre bestyrelsesposter på valg. Bestyrelsen foreslår genvalg af Kr. Madsen og Kaj Henningsen samt bekræftelse af valget af den nye kasserer, så A. C. Sørensen går ind i den fastlagte turnus for kassereren, altså med afgang i 1972.

Såfremt der ikke fra medlemmernes side indgives andre forslag til formanden *inden 1. februar* bortfalder valget, i modsat fald udsendes der stemmesedler.

Årbog 1972

Stof hertil bedes indleveret til Møl Christensen senest den 1. september.

Betalingen for årbogen

Foreningen tæller ca. 1100 udenbys medlemmer og omkring 350 stedlige. Bogen trykkes i 2000 eksemplarer. Seminariet aftager en del til eget brug som årsberetning.

Tag vel imod det medfølgende indbetalingskort og indbetal beløbet straks efter modtagelsen af bogen. Kassererens arbejde lettes overordentligt meget derved. Vi vil helst opretholde den betalingsform og undgå den dyrere postopkrævningsforsendelse. Såfremt beløbet ikke er indgået til kassereren senest en måned efter modtagelsen af bogen, bliver der udsendt postopkrævning med tillæg af porto.

Prisen er uændret 15,- kr.

GLÆDELIG JUL!

Nr. Nissum Seminarium, november 1971.

P. b. v.
A. Koch

DIMITTENDER 1967

Er I interesseret i en jubilæumsfestlighed, da send et par ord til lærer Peter Petersen, Ungdomsskolen, 7184 Vandel – eller til lærer Djon Stagis, Æbeltoftvej 58, 8442 Feldballe.

Regnskab

1. november 1970 til 31. oktober 1971

Indtægter:

Kassebeholdning 1.11.70	10.238,67
Indbetalt for årbog 1970 (udenbys)	16.850,00
Indbetalt for årbog 1970 (på sem.)	3.947,50
Tilskrevne renter	939,95
	<hr/>
Balance	31.976,12

Udgifter:

Årbog 1970:		
Trykning	9.960,00	
Postudbringning	882,00	
Klicheer	1.451,00	
Tryksager + porto	878,25	
Moms	1.750,20	14.921,45
Redaktions- og bestyrelsesudgifter		134,60
Til forarbejde på »Nissum-staten«		1.080,75
Gave til indvielse af »Gl. Præstegård«		63,00
Krans		60,00
Kassebeholdning 31.10.71:		
Indestående på giro	3.575,22	
Indestående i Lemvig Bank	11.672,12	
Kontant beholdning	468,98	15.716,32
		<hr/>
Balance		31.976,12

A. C. Sørensen

Nærværende regnskab er d. d. gennemgået af undertegnede. – Bøger og bilag er sammenholdt. – Intet fundet at bemærke.

Asp, den 10. november 1971.

sign. V. Gohr Lauridsen – Gunner Eriksen

Love for elevforeningen

- § 1. Foreningens navn er »Nr. Nissum Seminariums Elevforening«.
- § 2. Foreningens formål er at vedligeholde og styrke det på Nr. Nissum Seminarium indledede fællesskab samt at være bindeled mellem de forhenværende elever og seminariet, og dette søges opnået ved udgivelsen af et årsskrift.
- § 3. Medlemmer af foreningen kan seminariets nuværende og tidligere elever og lærere være, samt fungerende og forhenværende medlemmer af seminariets bestyrelse.
Om andre kan optages, afhænger i hvert enkelt tilfælde af foreningens bestyrelse.
- § 4. Bestyrelsen består af 7 medlemmer, nemlig formand, forretningsfører samt et redaktionsudvalg bestående af 5 medlemmer: 1 medlem fra seminariets lærerstab, 3 medlemmer valgt blandt tidligere elever, 1 medlem valgt blandt nuværende elever.
Valgperioder: formanden og forretningsføreren vælges for 3 år, de øvrige for 2 år, repræsentanten for nuværende elever dog kun for 1 år. Efter 2 perioder kan et bestyrelsesmedlem nægte at modtage genvalg. Almindelig stemmeflerhed afgør alle valg. Bestyrelsens medlemmer afgår efter en af bestyrelsen nærmere fastlagt turnus. Bestyrelsen vælger 2 revisorer.
- § 5. Med årbogen indkaldes forslag til nye bestyrelsesmedlemmer, og bestyrelsen udsender stemmesedler, så valget kan være tilendebragt før det kommende skoleårs begyndelse. Suppleanter er de kandidater, som ikke opnår valg.
- § 6. Bestyrelsen fastsætter selv sin forretningsorden samt bestemmer kontingentet.
- § 7. Bestyrelsen administrerer foreningens legatmidler og kan tage initiativet til at søge disse øget.
- § 8. Når et flertal af bestyrelsen eller mindst 20 medlemmer ved henvendelse til bestyrelsen fremsætter forslag til ændring af lovene, kan disse ændres ved almindelig stemmeflerhed.

Vedtaget 25. oktober 1961.

P. b. v.
Alex Koch

Dimissionen 1971

Rektor Høgels dimissionstale

Op mod dimissionen skænkes der altid et bæger op med ret så stærke, men blandede følelser, og i denne min cocktail mener jeg at have fundet fire ingredienser: glæde, taknemmelighed, vemod og træthed. Træthed fordi de seneste måneder har været en tærende tid, vemod fordi en god årgang forlader seminariet og vil blive savnet, glæde og taknemmelighed over, at man har fået lov til at samles i et fællesskab her, mens man andre steder øjensynligt opgiver det – ikke fordi disse seminarier ikke ønsker denne festlige form for afsked, men simpelt hen fordi de unge ikke føler sig foranlediget til endnu engang at samles om en fælles opgave. Tak at det endnu ikke er sådan her.

Det, I fik med, har vi medansvar for både angående omfang og indhold. Hvis vi blot skulle sende et hold faglige tryllekunstnere eller illusionister ud for at lave solonumre i børneklasser, så det anderledes ud. Men nu er det altså levende menneskebørn, I plantes ud iblandt her fra vort fællesskab. Gid »et stød af den passat må ramme jer, som går fra Mamrelund til de evige boliger.«

Og så er det nu jer, der skal give ud, række videre, skabe fællesskab, være nybyggere og landnamsmænd. Den række langt, den gerning I går ud til, meget længere end I tør tro og ane.

Lærer Emil Petersen i Nørre Lyndelse skole lærte en dreng, der hed Carl Nielsen, noderne. I ved sikkert en hel del om, hvad det kom til betyde for hele verdens musikliv og for dansk folkelig sang.

Cathrine F. Bang havde et farligt besvær med at få sin lille søn, Nicolaj Frederik Severin Grundtvig, bogstaverne lært, for han havde svært ved det. Men da han først kunne dem og kunne bruge dem – da fik det vidunderlige følger for hele den danske menighed og for dansk ungdom. Når en mor underviser sin lille dreng, skorter det næppe på hjerte, der udelukker al udvendighed, men kalder på medleven og ydmyger. Den bærer farligt langt en sådan undervisning, selv om den måske ikke er teknisk fuldkommen.

Vi må vist regne med, at det at undervise er som at kaste sit brød på vandet. Virkningerne er ikke til at beregne, hvor lidt, hvor meget, hvor

kort, hvor længe? Ikke heller kan I beregne det hos den evnesvage, som I viser tålmodighed og holder af. Sådant kan I – om I har sind til det – holde gudstjeneste i skolen.

I har lært, at gerningen demokrati i den lutherske kirke siger, at i troen er alle gerninger ligestillede. De gode gerninger er til at vandre i og ikke til at løbe om efter. Selv om I er lige så mange forskellige, som I er personer, så stiller kaldstanken alle mennesker lige uden at tilintetgøre forskellene imellem dem. Så bliver det ikke afgørende, om I får med genier at gøre eller evnesvage. Ikke afgørende, hvor høje titler, hvor mange penge, hvor store påviselige resultater. Dem kan vi alligevel ikke måle. De står i Guds gode og nådige hænder. Lad dem stå der – både når du trænger til anerkendelse og ros, og når du er for højt oppe.

I hans hænder befaler vi jer af hjertet og ønsker jer og jeres kære: Til lykke.

NORDVESTJYLLANDS SKOLEBY

Nr. Nissum

Nordvestjysk Realkursus

Statsanerkendt realeksamen på 2 år for unge og voksne.

Henvendelse: Kursusleder Ove Ellebæk, Nr. Nissum, 7620 Lemvig.

Tlf.: Nr. Nissum (07) 89 10 55.

Nr. Nissum Seminariums HF-kursus (Nordvestjysk HF-kursus)

2-årigt kursus på baggrund af realeksamen, 9., 10. klasse eller lign.

I 1972 forventes oprettet seks nye HF-klasser.

Henvendelse: Nr. Nissum Seminariums kontor, Svinget 5,

Nissum Seminarieby, 7620 Lemvig. Tlf.: Nr. Nissum (07) 89 12 22.

Nr. Nissum Seminarium

Lærerruddannelse på baggrund af HF-eksamen eller studentereksamen.

Mange linjetilbud, alle pædagogiske specialer.

Henvendelse: Nr. Nissum Seminariums kontor, Svinget 5,

Nissum Seminarieby, 7620 Lemvig. Tlf.: Nr. Nissum (07) 89 12 22.

Nr. Nissum Høj- og Efterskole

Efterskoleophold – 10 mdr.s fællesskole. Alm. fag, valgfrie fag, 9. og 10. klasses statskontrolleret prøve kan fås.

Henvendelse: Forstander Ths. Mogensen, Nr. Nissum Høj og Efterskole, Nr. Nissum, 7620 Lemvig. Tlf.: Nr. Nissum (07) 89 10 04.

Højskoleophold – 3 og 5 mdr.

Henvendelse som ovenfor.

Den jyske Pensionisthøjskole

En ny skole i sin art. Startet 1. april 1971 med fortrinsvis 14-dages kursus for ældre. Program og alle oplysninger fås.

Henvendelse: Forstander Sv. E. Christensen, Borumvej 13,

Nissum Seminarieby, 7620 Lemvig. Tlf.: Nr. Nissum (07) 89 13 10.

Mange fritidstilbud - helt moderne kollegieforhold - store sportsanlæg - rigt kulturliv - enestående smuk natur - nær Lemvig, Struer og Holstebro.

DIMITTENDKLASSE IV A

Bageste række: Kaj Kirkegaard, Allan Oluf Jensen, Erik Gyde Kongsholm, Steen Hougaard, Knud Christian Thøgersen, Anders Lægsgaard Clausen, Flemming Krogh, Lars Kynde, Peter Viggo Eriksen, Ove Tjagvad Madsen.

Midterste række: Anna Kathrine Egeriis, Anna Marie Ørts, Ruth Vegeberg Pedersen, f. Nielsen, Ruth Nielsen, Else Hejl, Anne Grethe Nørgaard Jensen, Frits Henning Berthelsen, Find Hunsjær Gravesen.

Forreste række: Lone Holm Krogh, f. Nielsen, Asta Foged Pedersen, Vibeke Vegenia Gravesen, f. Vigsø, Tove Petra Christiansen, Estrid Kirstine Jensen,

DIMITTENDKLASSE A

- Berthelsen, Frits H.*, Frederikshavn. Ansat i Slesvig.
Olsen, Tove P., Tranum. Ansat i Lille Værløse.
Clausen, Anders L., Brande sogn. Ansat i Resen pr. Struer.
Eriksen, Peter V., Longelse. Soldat.
Gravesen, Find H., Agger. Soldat.
Hejl, Else, Randers. Ansat på Sem.skolen, Godthåb, Grønland.
Hermansen, Karen M., Pandrup. Ansat i Slesvig.
Hougaard, Steen, Randers. Ansat i Bolderslev.
Kristensen, Anna K. E., f. Egeriis, Skjern. Ansat i Breum pr. Roslev.
Jensen, Allan O., Holstebro. Soldat.
Jensen, Anna G. N., Bur. Ansat i Jakobshavn, Grønland.
Hansen, Estrid K., f. Jensen, Resen. Ansat i Ilskov skole.
Justesen, Bodil M., Nr. Omme. Ansat i Hover skole.
Kirkegaard, Kaj, Kolding. Ansat ved Langhøjskolen, Asp.
Kongsholm, Erik G., Hanning sogn. Ansat ved Rydhave Slots Ungdomsskole.
Krogb, Flemming, Aalborg. Ansat i Harboøre.
Kynde, Lars, Harboøre. Soldat.
Noe, Bodil K. K., f. Madsen, Bøvlingbjerg. Ansat i Lemvig.
Madsen, Ove T., Tvis sogn. Ansat i Hvide Sande.
Krogb, Lone H., f. Nielsen, Thisted. Ansat i Harboøre.
Nielsen, Ruth, Skive. Ansat ved Langhøjskolen, Asp.
Pedersen, Ruth V., f. Nielsen, Snejstrup. Ansat i Naur-Sir.
Nielsen, Vagn A., Edderup. Soldat.
Noe, Ingeborg, Vandborg. Ansat ved Karlskovskolen, Give.
Pedersen, Asta F., Vinding. Ansat i Tvis.
Pedersen, Karen M., Grinderslev.
Thøgersen, Knud C., Fuur. Soldat.
Gravesen, Vibeke V., f. Vigsø, Heltborg. Ansat i Grønæk, Ans.
Ørts, Anna M., Nees. Ansat i Christinelyst, Lemvig.

DIMITTENDKLASSE IV B

Bageste række: Knud Hertz Jensen, Frank Arendt Laursen, Verner Olsen, Poul Strange Frandsen, Otto Nielsen, Carl Christian Krogh Jensen, Jens Sønderby Sørensen, Jørgen Kappel Larsen, Villy Nielsen, Søren Gaardbo, Poul Erik Steen Olesen.

Midterste række: Erik Aaen Jensen, Flemming Schmidt Eskildsen, Anne-Marie Gade, Kirsten Skaaning Nielsen, Gudrun Smed, Karla Irene Jepsen, Marie Haaning Laursen, f. Andersen, Ane Marie Krogshede Nielsen, f. Rasmussen, Birte Pill Laursen, f. Pedersen, Karen Tolsgaard.

Forreste række: Jørgen Sørensen, Børge Volf Lorenzen, Linda Søvnald, Karin Søgaard Andersen, Agnete Damgaard, rektor og frue, Hanne Larsen,

DIMITTENDKLASSE B

- Andersen, Karin S.*, Hygum. Ansat i Agersted.
- Laurson, Marie H.*, f. Andersen, Storup. Ansat ved Nr. Nissum Høj- og Efterskole.
- Bjerre, Randi*, Lomborg. Ansat ved Sdr. Nærå Fri- og Efterskole.
- Damgaard, Agnete*, Tvis. I Israel.
- Eskildsen, Flemming S.*, Solbjerg, Mors. Soldat.
- Frandsen, Poul S.*, Ikast. Ansat ved Sdr. Nærå Fri- og Efterskole.
- Gade, Anne-Marie*, Hvidbjerg. Ansat i Grindsted.
- Gaardbo, Søren*, Ålborg. Ansat i Strandby pr. Frederikshavn.
- Larsen, Hanne*, f. Hagelquist, Århus. Ansat i Lindved, Langeland.
- Sørensen, Hanne H.*, f. Ilkjær, Ølholm. Ansat ved Lindved skole.
- Jensen, Carl C. K.*, Thisted. Ansat i Ørding, Mors.
- Jensen, Erik Å.*, Frederikshavn. Ansat ved Pensionisthøjskolen i Nr. Nissum.
- Jensen, Knud H.*, København. Soldat.
- Jepsen, Karla I.*, Villerslev. Ansat i Hillerslev.
- Kjærgaard, Ingeborg*, Thorsted. Ansat i Tæbring, Mors.
- Larsen, Jørgen K.*, Haarslev. Soldat.
- Laurson, Frank A.*, Brande. Ansat ved Nr. Nissum Høj- og Efterskole.
- Lorenzen, Børge V.*, Sct. Catharinæ sogn, Ribe. Ansat i Hurup.
- Nielsen, Kirsten S.*, Hornum. Ansat i Aalsøe.
- Nielsen, Otto*, Staby. Soldat.
- Nielsen, Villy*, Sahl sogn. Ansat i Tinglev.
- Olesen, Poul E. S.*, Dråby. Ansat ved Vestbirk Efterskole, 8752 Østbirk.
- Olsen, Verner*, Aabenraa. Ansat i Lemvig.
- Laurson, Birte P.*, f. Pedersen, København. Ansat ved Struer Østre skole.
- Nielsen, Ane M. K.*, f. Rasmussen, Bøvlingbjerg. Ansat ved Tirsdalens skole,
Kistrup.
- Smed, Gudrun*, Dover. Ansat ved Aulum Byskole.
- Sørensen, Jens S.*, Klinkby. Ansat i Lindved.
- Søvnald, Linda*, Asp sogn. Ansat i Spjald.
- Tolsgaard, Karen*, Vejrum. Ansat ved Dansk-Tysk Akademi, Hamburg.

DIMITTENDKLASSE IV C

Bageste række: Niels Kirstein Knudsen, Pauli Leif Andersen, Sven Erik Holm, Ole Skov, Niels Møller Madsen, Knud-Anton Hansen, Peter Sindberg Kristensen, Niels Steen Sørensen, Leif Werner Lassen, Poul Øe.

Midterste række: Jens Henrik Thormann, Birte Marie Nejrup, Finn Langer Fredberg, Lilli Marie Lundsgaard, Ruth Lynggaard, Anne Grethe Guldager, Ruth Kongsbak Kristensen, Birthe Arevad, Doris Vinther Christensen, Anton Olesen, Rikard Ammitzbøll.

Forreste række: Hanna Smidt Ammitzbøll, f. Mortensen, Henny Bitsch, Tove Marie Sloth Nielsen, Jytte Andersen, rektor og frue, Elin Kathrine Kristensen, f. Jørgen, Lena Olesen, f. Rafs, Elna Kærlund Øe, f. Christensen, Marthe Kjørtner Johansen.

DIMITTENDKLASSE C

- Ammitzbøll, Rikard*, Fiskbæk, Nr. Vium. Soldat.
Andersen, Jytte, Korsør. Årskursus, Odense universitet.
Andersen, Pauli L., Hørdum.
Arevad, Birthe, Brande sogn. Ansat ved Nørrelandsskolen, Holstebro.
Bitsch, Henny, Nr. Nisum. Ansat i Flynder.
Christensen, Doris V., Thyborøn. Ansat ved Lemvig Byskole.
Øe, Else K., f. Christensen, Thyborøn, Ansat i Hasle, Bornholm.
Fredberg, Finn L., Sønderborg. Ansat ved Nørrelandsskolen, Holstebro.
Guldager, Anne G., Langå. Ansat i Sædding pr. Esbjerg.
Hansen, Knud-Anton, Hurup, Thy. Soldat.
Holm, Sven E., Roerslev, Ansat ved Struer Østre skole.
Kristensen, Elin K., f. Jensen, Holstebro. Ansat i Kibæk.
Johansen, Metha K., Brejning. Ansat i Grønbjerg.
Knudsen, Niels K., V. Tulstrup, Ikast. Ansat ved Parkskolen, Struer.
Kristensen, Peter S., Hedensted. Ansat i Sydslesvig.
Kruse, Ruth K., f. Kristensen, St. Brøndum. Ansat i Ejasing.
Lassen, Leif W., Sct. Johannes sogn. Ansat i Struer.
Lundsgaard, Lilli M., Kølsen. Ansat ved Lintrup skole v. Rødding.
Thøgersen, Ruth, f. Lynggaard, Velling. Ansat ved Balling skole, Skive.
Madsen, Niels M., Balling. Ansat i Hvidbjerg.
Ammitzbøll, Hanna S., f. Mortensen, Durup. Ansat i Hammershøj.
Nejrup, Birte M., Hurup, Thy. Ansat ved Aulum Byskole.
Nielsen, Tove M. S., Mammen. Ansat ved Hald-Ege Centralskole.
Olesen, Anton, Ettrup, Hurup. Ansat i Blenstrup.
Olesen, Lene, f. Rafn, Nimtofte. Ansat i Blenstrup.
Skov, Ole, Nr. Nisum. Soldat.
Sørensen, Niels S., Karup. Ansat i Gimsing.
Thormann, Jens H., Skive. Ansat i Odense.
Øe, Poul, Engbjerg. Ansat ved Hasle Borgerskole, Bornholm.

DIMITTENDKLASSE III SA

Bageste række: Ejvind Klinkby Koch, Jørgen Anton Mortensen, Jens Aage Therkelsen, Jens Knudsen Christensen, Hans Christian Mathiasen, Hilmar Joensen, Hans Andersen.

Midterste række: Laurids Falkesgaard Mortensen, Margit Anette Goul-Jensen, Mona Mehl Jantzen, Mogens Hyldig, Hans Daugbjerg, Vibeke Rask Daugbjerg, f. Andersen, Grethe Mosegaard Pedersen, f. Poulsen, Ruth Thomsen.

Forreste række: Margit Larsen, Ruth Nørrisgaard, Inge-Lise Gadegaard Christensen, rektor og frue, Hanne Kristiansen, f. Gade,

DIMITTENDKLASSE SA

- Andersen, Hans*, Skive. Soldat.
Daugbjerg, Vibeke R., København. Ansat på Bornholm.
Brander, Else, Halvrimmen. Ansat i Klokkeholm, Hjallerup.
Koch, Inge-Lise G., f. Christensen, Struer. Ansat i Hurup, Thy.
Christensen, Jens K., Fur sogn. Ansat i Hurup.
Bækgaard, Jette Lyngbøj, f. Christensen, Struer. Ansat i Rårup, Juelsminde.
Daugbjerg, Hans, Resen by. Soldat.
Kristiansen, Hanne, Nykøbing M. Ansat i Jestrup, Hvidbjerg.
Goul-Jensen, Margit A., Ræhr. Ansat i Snedsted, Thy.
Hyldig, Mogens, Ø. Jølby. Soldat.
Jantzen, Mona M., Ø. Assels. Ansat i Skive.
Jensen, Connie, V. Starup. Ansat i Vinderup.
Joensen, Hilmar, Thorshavn. Ansat i Thorshavn.
Koch, Ejvind K., Nr. Nissum. Ansat ved Søndbjerg Børnehjem.
Larsen, Margit, Astrup. Ansat i Farsø.
Mathiasen, Hans C., Ulfborg. Soldat.
Mortensen, Jørgen A., København. Soldat.
Mortensen, Laurids F., Finderup. Soldat.
Nedergaard, Ruth I., Bedsted. Ansat i Bedsted.
Nørrisgaard, Ruth, Oddense. Ansat i Haderup, Skive.
Poulsen, Grethe M., Odder. Ansat ved Nordre skole, Viborg.
Raarup, Kirsten L., f. Sejersen, Egsmark str. Ansat i Odby pr. Hvidbjerg.
Therkelsen, Jens A., Holstebro. Ansat ved Danmarksgades skole, Holstebro.
Pedersen, Ruth, f. Thomsen, Skæve. Ansat ved Spangsbjergskolen, Esbjerg.

DIMITTENDKLASSE III SB

Bageste række: Niels Ole Kappel Larsen, Poul Henrik Laubjerg, Ingolf Marinus Tind Jeppesen, Flemming Lauritsen, Erik Boldsen Gnudtzmann.

Midterste række: Mogens Kjær, Else Haaning Christensen, f. Andersen, Jette Kathrine Billeskov, Elly Stefansen, Gunnar Callesen, John Lovmand, Tornv Solveig Michelsen, Inger Agnethe Poulsen, Inga Lissi Hansen Larsen, f. Beske, Ruth Groth Riber, Gerda Andersen, Hanna Birtha Jørgensen.

Forreste række: Niels Henrik Jensen, Flemming Retbøll, Hans Folke Blauenfeldt Sørensen, Kurt Johannes Dokkedal, Birgitte Amdisen, rektor og frue, Bodil Marianne Laubjerg, f. Leth, Lise Mogensen Christensen, Elin Ballebye Olesen, Inge Møl Mortensen, f. Christensen, Annette Bjerre Krogager.

DIMITTENDKLASSE SB

- Amdisen, Birgitte*, København. Ansat i Århus.
Christensen, Else H., f. Andersen, Rødding. Ansat i Hurup, Thy.
Andersen, Gerda, Koldby. Ansat i Hadsten.
Andersen, John L., Ringkøbing. Ansat ved Jetsmark skole, Taars.
Larsen, Inga L. H., f. Beske, Sdr. Kirkeby, Nykøbing F. Ansat ved Struer Østre skole.
Billeskov, Jette K., Barslev. Ansat i Hvidbjerg, Skanderborg.
Callesen, Gunnar, Åbenrå. Ansat ved Christinelystskolen, Lemvig.
Mortensen, Inge Møl, f. Christensen, Lemvig. Ansat i Overlund, Viborg.
Kristensen, Lise A., Struer. Ansat ved Sønderlandsskolen, Holstebro.
Christensen, Lise M., Brovst. Ansat i Lemvig.
Dokkedal, Kurt J., Svendborg. Ansat ved V. skole, Viborg.
Gnudtzmann, Erik B., Randers. Ansat i Thisted.
Jensen, Niels H., Fakse.
Jeppesen, Ingolf M. T., Staby. Ansat ved Ansager skole, Ølgod.
Jørgensen, Hanne B., Sædinge. Ansat ved Skolen på Kirkepladsen, Næstved.
Kjær, Mogens, Arnum. Ansat i Pårup, Odense.
Aagaard Jensen, Annette B., f. Krogager, Hellerup. Ansat ved Vinderup Realskole.
Larsen, Niels O. Kappel, Haarslev. Soldat.
Laubjerg, Poul H., Hvidbjerg. Soldat.
Lauritsen, Flemming, Hvidbjerg v. Å. Soldat.
Laubjerg, Bodil M., Aalborg. Ansat i Trolldhede.
Michelsen, Torny S., Tingsted. Ansat i Lille Værløse.
Sørensen, Elin B., f. Olesen, Hjedding. Ansat i Tyrstrup, Christiansfeld.
Poulsen, Inger A., Middelfart. Ansat ved Grenå v. skole.
Retbøll, Flemming, Aalborg. Soldat i Viborg.
Riber, Ruth G., Rude. Ansat ved Nordre skole, Svendborg.
Stefansen, Elly, Thyborøn. Ansat ved Struer Østre skole.
Sørensen, Hans F. B., Give. Ansat ved Tøyenhagen skole, Oslo.
Thystrup, Keld O. V., København. Ansat på Fyn.

Af årets dagbog

Ved J. Søndergaard Jacobsen (06) og Gunner Eriksen (43)

ANSÆTTELSER

- 46 Hans Skadkær Pedersen, seminarielektor på Th. Langs Seminarium.
- 51 Folmer Kaag, viceskoleledirektør i Randers.
Karl Danielsen, skoleinspektør ved Parkskolen, Struer.
- 55 Olaf Roesgaard, missionær i Japan.
- 56 Bent og Sonja Larsen, ansat i Kolding.
Erik Ørskov, viceinspektør i Hørby ved Hobro.
Sv. Chr. Nielsen, skoleinspektør i Brødstrup.
- 60 Arne Sigaard, Højslev, pædagogisk medhjælper for amtsskolekonsulenten.
- 61 Jørgen Damm-Pedersen, ansat i Fårup.
Margit J. Iversen, ans. i Mariager.
Selma Sørensen, ans. i Nykøbing Sj.
Ruth Annelise Laursen, ans. i Næsbjerg.
Kirsten Marie Nielsen, ans. i Hjørring.
Jens Jørgen Olesen, ans. i Thorum, Roslev.
Mette Holmgaard Pedersen, ans. v. Christinelystskolen, Lemvig.
Inger Krogsgaard, ans. i Fredericia.
Arne Frank Nielsen, ans. v. Dueholmskolen, Nykøbing M.
Bodil Pugflod Nielsen, ans. v. Dueholmskolen, Nykøbing M.
- Irma Nørbjerg, ans. v. Dueholmskolen, Nykøbing M.
- Inga og Knud Olander, ans. i Tanzania.
- Peder Juhl Pedersen, Statens Institut for Talelidende, nu tjeneste i Viborg.
- 62 Ole Mølgaard, viceinspektør i Rødding.
Anne-Lise og Jens Krog, ans. v. Nr. Nissum Højskole.
Mogens Tarp Madsen, rådgivningslærer i Brovst.
- 63 Erik Bendtsen, hjem fra u-landsarbejde, ans. i Lemvig.
- 64 Gudrun Jensen, ans. i Nykøbing M.
Henning Madsen, ans. i Herning.
Olaf Thastum, ans. i Herning.
Tage Øe, hjem fra u-landsarbejde, årskursus på Lærerhøjskolen.
Jacob Jacobsen, skoleinspektør v. Møborg skole.
Lis Jacobsen, ans. v. Møborg skole.
- 66 Inge Schou Hansen, ans. i Holstebro.
- 68 Birgit Siersbæk, ans. i Jakobshavn, Grønland.
Ahlmann Jensen, ans. i Spjald.
Bernt Strange, ans. v. Hadbjerg skole, Hadsten.
Hanne B. Østergaard, ans. v. Christinelystskolen, Lemvig.
Jørgen Østergaard, ans. i Klinkby.

69 Betty Hauge, f. Bojsen, ans. i Vin-
 derup.
 Bjarne og Hedvig Danielsen, ans. i
 Christianshåb, Grønland.
 Susanne Juhl-Nielsen, ans. i Strib.
 Poul Roed, ans. i Nørager.
 Kristine Frandsen, Lemvig, kursus
 på Danmarks Højskole for Legems-
 øvelser.
 Konrad Andreassen, ans. v. Vester-
 land skole, Sild.
 Henrik Elkjær, ans. i Koldby, Thy.
 Torsten Elper Hansen, ans. i No.
 Britta Hoelgaard, g. Sønderkov,
 ans. i Nr. Lem.
 Agnete Jakobsen, ans. i Videbæk.
 Inger Thrige, ans. i Fjeldstervang.
 Jørgen Nabe-Nielsen, ans. v. Ho-
 brovejens skole, Aalborg.
 Anni Hjort Rasmussen, ans. i Bjer-
 ringbro.
 Karen Vibe Nielsen, ans. v. Vind
 skole pr. Holstebro.
 Hanne Bislev Lyng, ans. i Juliane-
 håb, Grønland.
 Lis Randi Sørensen, ophold i Israel
 (kibutz).
 Birgit Kornum Äberg, ans. i Kle-
 mensker.
 Ingerlise Lund, ans. i Horsens.
 Jens Andersen, ans. i Vestervig.
 Keld Hansen, ans. i Frederikshåb,
 Grønland.
 Willy Bartholin, ans. i Odense.
 Gretha Boysen, f. Smith, ans. v.
 Langhøjskolen, Asp.

70 Poul Erik Jensen, ans. v. Ålestrup
 Realskole.
 Jørgen Lund Jensen, ans. v. Ullits
 Centralskole.
 Martin Mortensen, ans. i Dronning-
 borg.
 Niels Daubjerg Olesen, ans. i Ting-
 lev.
 Hans Bent Pedersen, ans. i Hvid-
 bjerg, Thy.
 Christian Bundgaard, ans. i Her-
 ning.

Jens Bæk-Jensen, ans. i Kerte pr.
 Årup.
 Knud Erikstrup, ans. i Grenå.
 Bjarne Ågård Jensen, ansat i Vin-
 derup.
 Hans Erik Jepsen, ans. i Hjerm.
 Kirsten Bill Jessen, ans. i Viborg.
 Teddy Mosegaard Kristensen, ans. i
 Sejs.
 Anders Bech Madsen, ans. v. Hau-
 bro Ungdomsskole, Års.
 Gitta Gnudtzmann (f. Nielsen), ans.
 i Hammershøj.
 Anders Østergaard Pedersen, ans. i
 Ganløse.
 Preben Wolf-Jürgensen, ans. i Hol-
 stebro.
 Søren Hansen, soldat.
 Flemming Andersen, ans. i Lemvig.
 Flemming Alkærsig Jensen, ans. i
 Lihme, Salling.
 Poul Christian Nielsen, ans. i Næs-
 tvæd.
 Else Sandfeld Hansen, ans. i Hol-
 stebro.
 Steen Lauridsen, ans. i Mariager.
 Karen Susanne Johansen, rejser til
 Hong Kong.
 Ragnhild Nielsen, ans. i Ejstrup-
 holm.

DØDSFALD

95 P. C. Poulsens enke, Maren Sophie,
 f. Jørgensen, d. 8.7.71.
 06 J. Søndergaard Jacobsen, d. 20.11.
 1971.
 11 Thorvald Madsens enke, Marie, f.
 Jensen, februar 71.
 17 Martin Nielsen, forhen Resen, juni
 1971.
 17 Ingvar Svarre, forhen Uldebjerg, d.
 1.7.71.
 19 Niels Marinus Bruun, d. 27.6.71.
 28 Simon Amnitzbøl, d. 1971.

28 Petri Holm, Hvidbjerg, Thy,
d. 21.5.71.
28 N. P. Sørensen, Nr. Nisum,
d. 21.5.71.

43 Ingrid Jacobsen, f. Brunsgaard,
d. 18.1.71.
45 Maren Hansen, d. 1971.
52 Klaus Vinther Gullaksen, d. 20.1.71.

1971